

บทที่ 10

ทฤษฎีใหม่

เค้าโครงเรื่อง

โลกได้พัฒนาตามลำดับเริ่มจากสังคมก่อนเกษตรกรรมมาสู่สังคมเกษตรกรรม สังคมอุตสาหกรรม สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมฐานความรู้เป็นทฤษฎีใหม่ที่มนุษยศาสตร์ให้ความรู้ ขอบเขตการศึกษามีได้จำกัดในห้องเรียนเท่านั้น มนุษย์สามารถแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากสังคมเครือข่ายเป็นโลกไซเบอร์และมีได้อยู่โดดเดี่ยวแต่มีกัลยาณมิตรทั่วโลก ความนิยมใช้ระบบสื่อสารทันสมัยแพร่หลาย โดยมีเทคโนโลยีสมัยใหม่คือระบบดิจิทัล การติดต่อสื่อสารสะดวกรวดเร็ว เช่น อินเทอร์เน็ต ออนไลน์ E-Commerce เป็นต้น ดังนั้นการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือยของสังคมไทย โดยปราศจากความรู้ ภูมิคุ้มกัน ความพอดี ความพอประมาณ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ “เศรษฐกิจพอเพียง” กระแสโลกาภิวัตน์ทฤษฎีใหม่อาจบั่นทอนการพัฒนาชาติไทย ทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตลดลงและขาดความยั่งยืน

สาระสำคัญ

1. สังคม
  - 1.1 ก่อนเกษตรกรรม
  - 1.2 เกษตรกรรม
  - 1.3 อุตสาหกรรม
  - 1.4 สังคมแห่งการเรียนรู้
    - อุปนิสัย
    - ประชาธิปไตย
    - Cyberspace
    - การปรับตัว
    - การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้

1.5 สังคมฐานความรู้

- การศึกษา
- สังคมเครือข่าย
- อินเทอร์เน็ต
- กัลยาณมิตร
- ดิจิตอล
- ออนไลน์
- E – Business
- E – Commerce

2. การผสมผสานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้กับทุนนิยมใหม่

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

วิวัฒนาการของสังคมมนุษย์และการพัฒนาประเทศยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงความทันสมัย ความสะดวก ความสบาย และวิทยาการใหม่ๆ มีอิทธิพลกับกิจวัตรประจำวันและการดำเนินธุรกิจมากขึ้น มนุษย์เริ่มสะสมความมั่งคั่งมีใช้เงินทองเท่านั้น แต่ได้รวมถึงการบริโภคเทคโนโลยีทันสมัยอย่างแพร่หลายและฟุ่มเฟือย เป็นทุนนิยมใหม่ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนั้นนักศึกษาจึงต้องเรียนรู้และพึงยึดปฏิบัติข้อดีและหลีกเลี่ยงข้อเสีย ทั้งนี้ เพื่อให้สังคมไทยสามารถปรับตัวให้เข้ากับทุนนิยมใหม่ควบคู่กับการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

คำนำ

ธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นรากฐานแห่งอารยธรรมมนุษย์ สังคมมนุษย์ได้วิวัฒนาการจากสังคมดั้งเดิม ผลผลิตเกษตรเพื่อการประทังชีวิต ต่อมาสังคมขยายกว้างขึ้น การดำรงชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลง สังคมได้พัฒนาตามลำดับจากสังคมก่อนเกษตรกรรมมาสู่สังคมเกษตรกรรม สังคมอุตสาหกรรม สังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมฐานความรู้ พฤติกรรมและกิจวัตรประจำวันมนุษย์ได้ลอกเลียนแบบตะวันตกเป็นทุนนิยมใหม่ที่แสวงหาความสะดวก ความสบาย และเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างไม่รู้ขอบเขต ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีทันสมัยยุคโลกไร้พรมแดน ได้หล่อหลอมวัฒนธรรม

และอารยธรรมซีกโลกตะวันตกและตะวันออกเข้าด้วยกัน ในบทนี้นักศึกษาจะได้เข้าใจถึงทุนนิยมใหม่ การประยุกต์ใช้และการปรับตัว ทั้งนี้เพื่อการดำรงชีวิตสะดวกสบายควบคู่กับบทบาทนักศึกษาได้มีส่วนร่วมพัฒนาประเทศยุคทุนนิยมใหม่ให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

ตั้งคมก่อนการเกษตรกรรม

มนุษย์พึ่งพาธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพ การเพาะปลูกใช้เทคนิคง่าย ๆ และแรงกาย เนื้อสัตว์และปลาหาได้จากกรอกล่าในป่าและถุคลอง มนุษย์ให้ความสำคัญกับการบูชาเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้ดินฟ้าอากาศปกติ พืชผลเกษตรกรรมอุดมสมบูรณ์

ตั้งคมมนุษย์มีรากฐานมาจากธรรมชาติและวัฒนธรรม รากฐานสำคัญในการสร้างอารยธรรม¹ ประกอบด้วย 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ Landscape Marketscape Mindscape และ Cyberscape กล่าวได้ว่าตั้งคมก่อนการเกษตรกรรม Landscape และ Mindscape มีบทบาทสำคัญกับการดำรงชีวิต

Landscape เป็นรากฐานการสร้างอารยธรรมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและเป็นรูปธรรม เช่น ทำเลที่ตั้ง ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ นั่นคือ Landscape เป็นข้อจำกัดด้านกายภาพของแต่ละสังคม ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตเส้นศูนย์สูตรดังนั้นพืชพันธุ์จึงมีหลากหลายทางชีวภาพ

Marketscape เป็นรากฐานการสร้างอารยธรรมที่เกิดขึ้นโดยน้ำมือมนุษย์ โดยมนุษย์เป็นผู้สร้างระบบ สถาบัน องค์กรและเครือข่ายต่างๆขึ้น เช่น ระบบการศึกษา ระบบตลาด ระบบโลจิสติกส์ ระบบสวัสดิการสังคม สถาบันการเงิน เครือข่ายวิสาหกิจเป็นต้น นอกจากนี้มนุษย์ยังได้สร้างกฎเกณฑ์ กติกาข้อบังคับและมาตรฐานต่าง ตัวอย่างเช่น กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม กฎระเบียบ กฎเกณฑ์ Marketscape ได้มีบทบาทสำคัญเป็นรากฐานกำหนดโครงสร้างเศรษฐกิจ โครงสร้างสังคม โครงสร้างการผลิต โครงสร้างทางการเมืองและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ขณะที่โครงสร้างต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นได้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสังคมมนุษย์ทั้งทางลบและบวก เช่น พฤติกรรมการให้ความร่วมมือ การแข่งขัน พฤติกรรมการออมและการบริโภค พฤติกรรมนิยมใช้สินค้าต่างประเทศหรือนิยมใช้สินค้าไทย เป็นต้น

---

¹ สุวิทย์ เมษินทรีย์ โลกพลิกโฉมความมั่งคั่งในนิยามใหม่ หน้า 50 – 51 บริษัทสยามเอ็นแอนด์บี พับลิชชิง จำกัด กรุงเทพฯ

Mindscape เป็นรากฐานอารยธรรมประการหนึ่ง เป็นนามธรรมและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เนื่องจากสังคมมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ก่อให้เกิดความผูกพัน ความเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน นับถือในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ การพัฒนาจิตใจให้คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว รวมถึงวิวัฒนาการมนุษย์ให้กลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตควบคู่กับธรรมชาติได้ตลอดไป

Cyberspace เป็นรากฐานทางอารยธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นโลกไซเบอร์ มีเทคโนโลยีดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ ช่วยให้ปฏิสัมพันธ์บนสังคมเครือข่าย² ขยายขอบเขตกว้างขวางและรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมมนุษย์และโครงสร้างธุรกิจภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ทุนนิยมใหม่ อิเล็กทรอนิกส์ได้มีบทบาทครอบงำกิจวัตรประจำวันมนุษย์และการดำเนินธุรกิจอย่างแพร่หลายและพุ่มเฟิย

สรุปได้ว่ารากฐานอารยธรรมทั้ง 4 ประการคือ Landscape, Marketscape, Mindscape และ Cyberspace ล้วนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมมนุษย์ เริ่มต้นจากการก่อกำเนิด การดำรงชีวิตอยู่รอด การพัฒนาการจากสังคมก่อนการเกษตรกรรมมาสู่สังคมเกษตรกรรม สังคมอุตสาหกรรม สังคมการเรียนรู้ สังคมฐานความรู้ตามลำดับ จนกระทั่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอารยธรรมแบบตะวันตกเป็นทุนนิยมใหม่ ซึ่งมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ในโลกไซเบอร์ เป็นสังคมเครือข่ายนิยมใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆอย่างแพร่หลาย ช่วยให้การดำรงชีวิตมนุษย์สะดวกสบายประหยัดเวลา มนุษย์มีได้อยู่โดดเดี่ยว มีกัลยาณมิตรทั่วโลกและเป็นสังคมเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วโลก

สังคมเกษตรกรรม

ประมาณปี 6000 ก่อนคริสตกาล มนุษย์มีความพยายามเอาชนะธรรมชาติได้ค้นพบวิธีการผลิตทางด้านเกษตร รู้จักวิธีการเพาะปลูก ทำให้วิถีชีวิตดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงจากมนุษย์ดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดพลิกผันสู่การสร้างและสะสมความมั่งคั่ง

สังคมเกษตรกรรมมนุษย์พึ่งพาดินฟ้าอากาศ มนุษย์ยึดติดค่านิยม “ดั้งเดิม” ที่เชื่อว่ามนุษย์ไม่ใช่เป็นศูนย์กลาง มนุษย์เป็นเพียงส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และอยู่ได้โดยพึ่งพาธรรมชาติ คนในสังคมเกษตรกรรมจึงมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับธรรมชาติ นับถือสิ่งสูงสุดอื่นๆ เช่น พระเจ้า สิ่ง

² <http://en.wikipedia.org/wiki/Cyberspace> p.1

ศักดิ์สิทธิ์หรืออำนาจอื่นที่มองไม่เห็น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติเป็นรูปธรรม มนุษย์มีความสำนึกคุณค่าธรรมชาติ และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน สังคมเกษตรกรรมมีวัฒนธรรมเรียบง่ายใกล้ชิดกับธรรมชาติ

ค่านิยมดั้งเดิมก่อให้เกิดสังคมประเพณี มีการกำหนดบรรทัดฐานของสถานภาพทางสังคมยศศักดิ์ ตระกูลเป็นหลักในการดำรงตำแหน่งหรือสืบทอด ตัวอย่างที่เห็นชัดเจน เช่น ผู้ที่อยู่ในวรรณะพราหมณ์ก็จะมีสถานภาพของพราหมณ์ติดตัวไปด้วย จนเป็นกฎเกณฑ์กำหนดสถานภาพของผู้คนในสังคมตั้งแต่เกิด

สังคมเกษตรกรรมมิติทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์กันกล่าวคือ มิติทางกายภาพ คนในสังคมได้จัดสรรพื้นที่เพื่อการเพาะปลูกอย่างเป็นสัดส่วน มีการจัดหาพืชผลการเกษตรที่สอดคล้องกับภูมิประเทศและภูมิอากาศของแต่ละภาคส่วน สังคมเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความกลมกลืน กล่าวคือมนุษย์ได้ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติควบคู่กับการดูแลรักษา มิติทางเศรษฐกิจ คนในสังคมเกษตรกรรมผลิตเพื่อการบริโภคเองและพืชผลการที่เหลือหรือส่วนเกินก็จะนำมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน มิติทางสังคม มนุษย์สังคมเกษตรกรรมมีความเกื้อกูล ห่วงใย เอื้ออาทร และแบ่งปันอาหาร ของใช้ให้กันและกัน มีความสัมพันธ์เชิงลึกภายในกลุ่ม³

รากฐานสำคัญของสังคมเกษตรกรรมประกอบด้วย Landscape และ Mindscape ดังนี้

รูปที่ 10.1

รากฐานสำคัญของสังคมเกษตรกรรม

ตัวอย่างชุมชนในชนบทไทยเดิมได้สะท้อนชีวิตของสังคมเกษตรกรรมที่มีการดำรงชีวิตอยู่ด้วยการพึ่งพาธรรมชาติ ใช้ประโยชน์จาก Landscape โดยคำนึงถึงการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

³ วิจัย ดันสิริ วัฒนธรรมการเมืองและการปฏิรูป สถาบันนโยบายการศึกษา, 2004 หน้า 9.

นอกจากนี้คนในชุมชนชนบทไทยเดิมยังยึดติดกับรากฐานของ Mindscape ดังปรากฏการณ์ที่แสดงออกคือ

- การเกื้อกูลทรัพย์สิน ผู้คนอยู่ด้วยกันแบบมีอะไรก็แบ่งปัน ให้ยืมเงินหรือยืมสิน เมื่อเดือดร้อนโดยไม่คิดดอกเบี้ย
- แบ่งปันน้ำใจ มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ถ้าหากคนในชุมชนมีความเดือดร้อน ทุกคนจะรู้จักกันทั่วและให้ความช่วยเหลือเท่าที่ตนจะช่วยเหลือได้
- ร่วมแรง การช่วยเหลือโดยใช้แรงงานและไม่คิดค่าแรงงาน เช่น การลงแรงร่วมช่วยกันสร้างบ้าน หรือการเสียดสละแรงงานร่วมกันลงแขกเกี่ยวข้าว
- ระบบคุณงามความดี พฤติกรรมคนดี⁴ ตามบรรทัดฐานชุมชนคือคนที่ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม

พฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นของชุมชนชนบทได้สะท้อนให้เห็นค่านิยมความร่วมมือร่วมแรงและร่วมใจ ซึ่งเรียกว่า จิตสาธารณะ ซึ่งแตกต่างจากอัตตานิยม ที่เน้นการแข่งขันในสังคมอุตสาหกรรมปัจจุบัน Mindscape ของชุมชนเกษตรกรรมเหล่านี้ได้เริ่มสูญหายไป เมื่อสังคมอุตสาหกรรมได้รุกคืบเข้ามาแทนที่

กิจกรรมที่ 1

1. สังคมก่อนเกษตรกรรมมนุษย์มีความเป็นอยู่อย่างไร
2. รากฐานอารยธรรม 4 ประการ ประกอบด้วย
  - 2.1 Landscape
  - 2.2 Markets cape
  - 2.3 Mindscape
  - 2.4 Cyberspace

ให้นักศึกษาอธิบายพอเข้าใจ โดยสังเขป

⁴ วิชัย ดันสิริ วัฒนธรรมการเมืองและการปฏิรูป สถาบันนโยบายการศึกษา, 2004,

3. สังคมเกษตรกรรม มนุษย์ดำรงชีวิตพึ่งพาธรรมชาติและยึดติดกับพฤติกรรมสังคม
เกื้อกูลกัน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง Landscape กับ Mindscape
ตัวอย่างเช่น

3.1 การเกื้อกูลทรัพย์สิน

3.2 แบ่งปันน้ำใจ

3.3 ร่วมแรงหรือเทียบสกะแรงงาน

3.4 ระบुकุณงามความดี

ให้นักศึกษาขยายความอธิบายพอเข้าใจ

สังคมอุตสาหกรรม

สังคมอุตสาหกรรมเกิดขึ้นราวช่วงปลายปี 1,600 ก่อนคริสตกาล สาเหตุเกิดจากมนุษย์
พยายามเอาชนะธรรมชาติ โดยพลิกความผันผวนและความไม่แน่นอนให้เป็นความสามารถในการ
คาดการณ์และควบคุมได้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ทำหน้าที่เป็นตัวขับเคลื่อน
กระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเปลี่ยนแปลงจากการเพาะปลูก (Growing Things) ของสังคม
เกษตรกรรมมาสู่การผลิต (Marketing Things) ในสังคมอุตสาหกรรม จนนำไปสู่การปฏิวัติ
อุตสาหกรรมครั้งที่หนึ่งได้วิวัฒนาการนำเครื่องจักรไอน้ำมาใช้ในอุตสาหกรรมอย่างแพร่หลาย
และต่อเนื่องจนถึงการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สอง ได้เกิดการคิดค้นเครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้า
จนสามารถยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้ก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิมอีกขั้นหนึ่ง

การปฏิวัติอุตสาหกรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเทคนิคการผลิตในขั้นมูลฐานจากการ
เปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตที่ใช้มือมาเป็นการใช้เครื่องจักร ซึ่งประหยัดแรงงานในการผลิต

การปฏิวัติอุตสาหกรรมเริ่มต้นในอังกฤษก่อนแล้วขยายแพร่ไปในประเทศยุโรปบาง
ประเทศและสหรัฐอเมริกาแพร่ไปถึงญี่ปุ่นในช่วงท้ายศตวรรษที่ 19 ประเทศที่มีการปฏิวัติ
อุตสาหกรรมหลังจากนั้น ได้แก่ ฝรั่งเศส เบลเยียม เยอรมัน สหรัฐอเมริกา สวีเดน ออสเตรเลีย อังการี
และอิตาลี ตามลำดับ

ปัจจัยผลักดันสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม

มีปัจจัยสำคัญหลายประการ ได้แก่ ความคิดขบถ คำนิยม มนุษย์นิยมและความศรัทธา

- ความคิดขบถ เพื่อปลดปล่อยให้ตนเองหลุดพ้นจากโซ่ตรวนของคำสอนศาสนาที่เบ็ดเสร็จ ตายตัวและโต้แย้งไม่ได้ของคริสตจักร โรมันคาทอลิก ซึ่งให้ความสำคัญกับอำนาจของพระเจ้าและศาสนจักร โดยมองข้ามศักยภาพและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

- คำนิยม สังคมอุตสาหกรรมมนุษย์ได้ตระหนักถึงเสรีภาพ มีความพยายามที่จะปลดปล่อยตัวเองออกจากศาสนจักร มีคำนิยมโดยมุ่งหวังการทำกำไรสูงสุดภายใต้กลไกตลาด จุดประสงค์เพื่อสะสมทุนและความมั่งคั่ง การเจริญเติบโตทางวัตถุและเน้น ไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจเพียงมิติเดียว ความแตกต่างด้านคำนิยม โดยสังคมอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับเรื่องทางโลก ศรัทธาสังศักดิ์สิทธิ์ ขณะที่สังคมอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับการสะสมทุนและความมั่งคั่ง มุ่งหวัง การทำกำไรสูงสุดด้านการตลาดและนิยมด้านวัตถุ เป็นเหตุผลสำคัญทำให้ Mindscape สังคมเกษตรกรรมถูกบั่นทอนความสำคัญลงอย่างมากในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่สังคมอุตสาหกรรม

- มนุษย์นิยม³ ความคิดขบถได้นำสู่แนวคิดมนุษย์นิยมที่เน้นความสำคัญของมนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคลมากขึ้นในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14-16 และนำไปสู่การปฏิรูปศาสนาของมาร์ติน ลูเธอร์ ในศตวรรษที่ 16 ความคิดขบถเป็นปฏิกิริยาของแนวคิดที่มีมนุษย์และเทคโนโลยีเป็นศูนย์กลางโดยเชื่อในความสามารถของมนุษย์ว่าอยู่ในวิสัยที่ควบคุมธรรมชาติได้ มนุษย์นิยมได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรมในที่สุด

- มนุษย์นิยมของโลกตะวันตกได้พัฒนาบุคคลผ่านการศึกษาระบบมหาวิทยาลัย ได้หล่อหลอมถ่ายทอดไปยังชนชั้นรุ่นต่อมา นำไปสู่ความเจริญด้านศิลปวิทยาการ การปฏิวัติอุตสาหกรรม การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแขนงต่างๆ จนกลายเป็นจุดเด่นชัดของโลกตะวันตกที่ชาติต่างๆยอมรับ รวมทั้งประเทศไทยได้ศึกษาและยอมรับจนกลืนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมประจำชาติไทย

³ วีระ นุชเปี่ยม ตะวันออก ตะวันตกสู่โลกาภิวัตน์ทางปัญญา 2550 หน้า 27

รูปที่ 10.2

รากฐานสำคัญของสังคมอุตสาหกรรม

สังคมอุตสาหกรรม Landscape เป็นฐานรากที่มีความสำคัญอยู่ในระดับหนึ่ง โดยมี Marketscape เป็นฐานรากสำคัญในการก่อตั้งสังคมอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมอุตสาหกรรมจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนโครงสร้างเชิงสถาบัน กฎระเบียบและพันธสัญญาต่างๆ เป็นกลไกขับเคลื่อนสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม

ตัวอย่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนผ่านจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรมก็คือประเทศที่เราเรียกว่า ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ได้แก่

ทุนนิยมแบบ Anglo-American

ทุนนิยมแบบ Stalinist Communism ของซเวียต

ทุนนิยมแบบ Middle Way ของสวีเดน

ทุนนิยมแบบ Hierarchical & Heavily Bureaucrat ของญี่ปุ่น

ตารางที่ 10.1

สังคมเกษตรกรรม VS สังคมอุตสาหกรรม

สังคมเกษตรกรรม	สังคมอุตสาหกรรม
<ul style="list-style-type: none"> ■ มีวัฒนธรรมเรียบง่ายใกล้ชิดกับธรรมชาติในชุมชน ■ ไม่มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ในการทำงานที่ชัดเจน ทุกคนทำงานได้หลากหลายหน้าที่ ■ อิทธิพลคำสอนศาสนาเป็นกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ■ การดำรงตำแหน่งมีการสืบทอดตระกูล ■ ค่านิยมให้ความสำคัญเรื่องทางโลกมีความผูกพันด้านจิตวิญญาณ ศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ■ คนมีความสัมพันธ์ยึดหลักเกณฑ์ที่เป็นสากล โดยถือว่าทุกคนมีความเท่าเทียมกัน เริ่มจากระดับปัจเจกบุคคล ระดับองค์กร และระดับประเทศ ■ มีการแบ่งงานกันทำ แบ่งหน้าที่ชัดเจน ■ มีการสร้างทักษะและความชำนาญเฉพาะด้าน ■ การตั้งการและควบคุมเป็นลำดับขั้น ■ เน้นเสรีภาพด้านความคิด พฤติกรรม ■ ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคล หลักเกณฑ์การดำรงตำแหน่งหน้าที่การงานระดับสูงเน้นความสามารถเฉพาะบุคคล ■ ค่านิยม ให้ความสำคัญกับการสะสมทุนและความมั่งคั่ง เน้นการเจริญเติบโตทางวัตถุ โดยมุ่งไปสู่การทำกำไรสูงสุดภายใต้กลไกตลาด

● **ความศรัทธา** เนื่องจากคนในสังคมอุตสาหกรรมมีความศรัทธาอย่างแรงกล้าในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความมุ่งมั่นในการสร้างแบบ Man-Made เพื่อก้าวสู่ความเป็นโลกแห่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ สังคมอุตสาหกรรมเป็นโลกแห่งกลไก โลกแห่งเหตุผล การทำงานของคนในสังคมอุตสาหกรรมมีการแบ่งอำนาจ หน้าที่ของแต่ละคน แต่ละตำแหน่ง โดยยึดหลักเปรียบเทียบด้านความรู้และความสามารถ มีการแบ่งงานกันทำเพื่อสร้างทักษะและความชำนาญเฉพาะด้าน ทั้งนี้เพื่อให้การผลิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สังคมอุตสาหกรรมให้ความเท่าเทียมกันทั้งในระดับปัจเจกบุคคล เช่น ราคาสินค้าเท่ากันหมดสำหรับผู้บริโภคทุกเชื้อชาติและต่างศาสนา ระดับองค์กรเช่น ไม่กำหนดเป็นบริษัทเล็กหรือใหญ่ ต้องเสียภาษีในอัตราเดียวกัน และระดับประเทศ ตัวอย่างเช่น หลัก National Treatment ของ

‘ วิชัย ตันศิริ วัฒนธรรมการเมืองและการปฏิรูป ข้อมูลเกี่ยวกับ Taicott Parsons หน้า 30

องค์การการค้าโลกได้กำหนดให้สิทธิหรือวิธีปฏิบัติใดๆที่ใช้กับคนของตนจะต้องทำหรือมอบสิ่งเดียวกันนี้ให้กับคนของประเทศอื่นๆ ด้วย

กิจกรรมที่ 2

1. ปัจจัยหลักดันสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ได้แก่

1.1 ความคิดขบถ

1.2 ค่านิยม

1.3 มนุษย์นิยม

1.4 ความศรัทธา

ให้นักศึกษาอธิบายพอเข้าใจ

2. แรงผลักดันให้สังคมอุตสาหกรรมต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่รวม 4 ประการ คือ

2.1 De Massification

2.2 Irregularity of Time

2.3 Democratization of Information

2.4 Virtual Space

ให้นักศึกษาอธิบายเนื้อหา พอเข้าใจ

การเปลี่ยนผ่านจากสังคมอุตสาหกรรมมาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

สังคมอุตสาหกรรมได้แบ่งงานกันทำตามหน้าที่และความชำนาญเฉพาะด้าน แต่ละคนปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเป็นกลุ่มงานขนาดใหญ่ และมีคนจำนวนมากไม่เคยรู้จักกันมาก่อน พฤติกรรมมนุษย์ใกล้เคียงหุ่นยนต์ นั่นคือ คนได้ละทิ้งอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนคุณค่าของความเป็นมนุษย์เช่น ความกล้า ความตื่นเต้น ความรัก ความสนุกสนาน ความเอื้ออาทรต่อกัน ฯลฯ ตรงกันข้ามมนุษย์มีความหวังและมีความรู้สึกไม่เพียงพอลดตลอดเวลา มนุษย์มีความคิดเฉพาะความสุขความมั่งคั่งและความมั่นคงของตนเอง ดังนั้นแรงบันดาลใจ ความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้นหมดไป ถูกทดแทนด้วยงานประจำที่จำเจ การดำเนินชีวิตที่ซ้ำซากและมนุษย์ต้องกระทำตามแบบที่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า และสัมพันธ์ภาพระหว่างกลุ่มคนน้อยมาก ตัวอย่างเช่น

ร้านฟาสต์ฟู้ดแบบบริการตนเอง⁷ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกค้าและผู้ขายบริการน้อยมาก ลูกค้ามีหน้าที่เพียงมาสั่งออเดอร์ที่เคาน์เตอร์ ชำระเงิน รอรับอาหารที่สั่ง เมื่อได้รับบริการครบถ้วนแล้วก็จากกันไป

จุดเปลี่ยนจากสังคมอุตสาหกรรมมาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เกิดขึ้นเมื่อสังคมอุตสาหกรรมเริ่มเสื่อมถอยและได้เผชิญกับวิกฤตหลายประการคือ

- มนุษย์จำนวนมากเริ่มมีข้อสงสัย มีปัญหาและไม่พึงประสงค์ที่จะปฏิบัติตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่ถูกระบุขึ้น

- มนุษย์ไม่พึงพอใจสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น กรอบความคิดดั้งเดิมและความเชื่อที่ครอบงำสังคมอุตสาหกรรมไว้อย่างยาวนาน

- มนุษย์ต้องการการปลดปล่อยจากบทบาทอำนาจหน้าที่ที่ถูกระบุไว้เพียงชิ้นส่วนของเครื่องจักร เพื่อช่วยขับเคลื่อนสังคมอุตสาหกรรม มาสู่สังคมที่เน้น คุณค่าและอุดมคติของความเป็นมนุษย์ ที่ทุกคนใฝ่ฝันและอยากออกไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง

คุณค่าของมนุษย์ได้เปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่จากค่านิยมที่เน้นในเรื่องทางโลก และมีความเหตุผลมาสู่ค่านิยมความคิดร่วมกัน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดศักยภาพ ซึ่งสังคมอุตสาหกรรม มนุษย์ถูกเก็บกดไว้นาน ก่อให้เกิดความมีอิสระทางความคิด การมีเสรีภาพ การบ่มเพาะวัฒนธรรม ฯลฯ ซึ่งได้สร้างคุณประโยชน์มากมายให้กับอารยธรรมมนุษย์ในระยะต่อๆ มา

การเปลี่ยนแปลงในสังคมอุตสาหกรรม

จากปัญหาต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น แรงกดดันมนุษย์และความต้องการปลดปล่อยความคิดความเชื่อดั้งเดิม ฯลฯ ที่ครอบงำสังคมอุตสาหกรรมได้ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมอุตสาหกรรมหลายด้าน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ปฏิสัมพันธ์และกระบวนการทัศน์ใหม่ๆ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

- เทคโนโลยี สังคมแห่งการเรียนรู้ได้ใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลาย การติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ทั่วโลกเปลี่ยนจาก One-to-One มาเป็น Many-to-Many ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์วงกว้างทั่วโลก ทางด้านกายภาพและเป็นโลกไซเบอร์

---

⁷ นิเทศ ดินเนะกุล การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2003 หน้า 89

● ปฏิสัมพันธ์ซึ่งแต่เดิมอยู่ในวงจำกัดเฉพาะกลุ่มที่มีอยู่ได้แผ่ขยายเป็นปฏิสัมพันธ์ในวงกว้าง ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์แนบแน่น ไม่จำกัดขอบเขตและมีลักษณะเปิด เป็นความสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายต่างๆ สังคมเปิดกว้างไม่ปิดกั้นการเข้า-ออกสามารถติดต่อสื่อสารได้ตลอดเวลา

ดังนั้นมนุษย์จึงมีปฏิสัมพันธ์แนบแน่นมากขึ้น บนฐานเวลาจริง ไม่มีขอบเขตเวลาและวันหยุดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีวัฒนธรรมใหม่ๆ เรียกว่า Nanosecond Culture สังคมแห่งการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในอัตราเร็ว มีความถี่สูง จึงมีนวัตกรรมมากมายเกิดขึ้น และแตกดับหมุนเวียนตลอดเวลา

● สังคมอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต สังคมอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนแปลงมาใช้เทคโนโลยีใหม่ เป็นเทคโนโลยีดิจิทัล มีปฏิสัมพันธ์วงกว้างเป็นโลกของไซเบอร์และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ผลักดันให้สังคมอุตสาหกรรมต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ใหม่ๆ รวม 4 ประการดังต่อไปนี้

1. De Massification กระบวนการผลิตสังคมอุตสาหกรรมต้องทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการกระทำ Massification โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การรวมศูนย์ การกระจุกตัว การประหยัดเนื่องมาจากขนาด โดยการพัฒนาอยู่บนรูปแบบความสัมพันธ์เป็นลำดับขั้นในแนวดิ่ง

แต่ในสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นโลกแห่ง Cyberspace ใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต ดังนั้น Massification ของสังคมอุตสาหกรรมถูกลดความสำคัญลง ก่อให้เกิด De Massification ครอบคลุมและยืดอำนาจในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะงานต่างๆ ได้ถูกปรับเปลี่ยนจากการใช้แรงงานเป็นหลักมาสู่การใช้สมอง เปลี่ยนจากทักษะและความชำนาญเฉพาะด้านที่สามารถทดแทนกันได้มาสู่ทักษะที่มีความคิดสร้างสรรค์และการผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ แปลกๆ มากขึ้น กระบวนการผลิตของสังคมอุตสาหกรรมถูกลดขั้นตอนนี้ลงเป็น De Massification เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่ได้พัฒนาบนรากฐานของเครือข่ายความร่วมมือร่วมกันจากทั่วโลกในแนวระนาบ

2. Irregularity of Time โทรศัพท์มือถือได้รับความนิยมแพร่หลาย สะดวกสบาย คนทั่วโลกสามารถปรึกษาหารือหรือปลอบโยนความทุกข์ บางครั้งการคมนาคมติดขัด โทรศัพท์มือถือสามารถผ่อนคลายความเครียด สามารถกล่าวขอโทษล่วงหน้า โดยส่งเสียงเข้าโทรศัพท์เมื่อไม่สามารถไปตามเวลาที่นัดไว้จะด้วยเหตุใดก็ตาม

ตัวอย่าง Irregularity of Time ในสังคมแห่งการเรียนรู้ เช่น ผู้ประกาศข่าว CNN จะพูดคำข่าวต้อนรับเข้าสู่ข่าวตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน โดยไม่มีคำกล่าวอรรถสวัสดี และสวัสดีตอนค่ำแล้วพบกันใหม่และขอลาก่อน เพราะ CNN มีการรายงานข่าวตลอด 24 ชั่วโมง⁹

ตัวอย่างที่สอง วงจรธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์สังคมอุตสาหกรรม มีแนวโน้มอายุสั้นและเปลี่ยนแปลงทุกขณะ ไม่จำกัดประเภท เช่น แฟชั่น ภาพยนตร์ ดนตรี นักแสดงหรืออื่นๆมากมาย ดังนั้นผู้ประกอบการจึงนิยมปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมแบบถาวร มาเป็นรูปแบบของกิจกรรมเฉพาะกิจ ยกตัวอย่างเช่น ดีไซน์เนอร์ชื่อดัง Rel Kawakubo และสามี Adrian Joffe ได้ประกาศปิดกิจการเป็นเวลาเพียงหนึ่งปี ไม่ว่าจะธุรกิจนั้นจะมีผลประกอบการเป็นอย่างไร

3. Democratization of Information ในสังคมอุตสาหกรรมให้ความสำคัญข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นข้อมูลข่าวสารที่สำคัญจะถูกเก็บเป็นความลับสุดขั้ว คนในสังคมอุตสาหกรรมจะได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกัน ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำของข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบ เสียเปรียบด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรม Moral Hazard และ Adverse Selection

สังคมแห่งการเรียนรู้ Cyberspace ได้ก่อให้เกิด Democratization of Information คนจำนวนมากได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เกิดความสมดุลของข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลทั่วโลก ไม่มีการกีดกันหรือหวงห้ามข้อมูล บุคคลใดยังแบ่งปันข้อมูลร่วมกับคนอื่นๆทั่วโลกได้มากเท่าไร บุคคลนั้นจะได้เปรียบสูงสุดจนกลายเป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสาร จากอุดมคติเดิมเงื่อนไขการสร้าง ความมั่งคั่งคือผู้ครอบครองสินทรัพย์จำนวนมาก Democratization of Information ได้เปลี่ยนแปลงอุดมคติจากเดิมเป็นบุคคลใดสามารถเข้าถึงเครือข่ายได้มากที่สุด บุคคลนั้นเป็นผู้ได้เปรียบและมั่งคั่ง

4. Virtual Space เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงจากสังคมอุตสาหกรรมเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ Cyberspace ได้แผ่ขยายไปทั่วโลก อิทธิพลของเทคโนโลยีและการสื่อสารทำให้ข้อมูลเคลื่อนไหลไปได้ทั่วโลกตลอดเวลา ดังนั้นใน Landscape ปริမ်ณฑล ได้ถูกกำหนดโดยขอบเขตชัดเจนของแต่ละด้าน แต่เมื่อโลกเข้าสู่ Cyberspace ปริမ်ณฑลถูกทำลาย เนื่องจากการสื่อสารที่เคลื่อนไหลตลอด 24 ชั่วโมงและเทคโนโลยีสมัยใหม่ไม่อาจปิดกัน แม้แต่เส้นแบ่งระหว่างเครือข่ายอินทราเน็ตกับอินเทอร์เน็ต ก็ไม่สามารถกำหนดให้ชัดเจนได้อีกต่อไป

⁹ อนุรักษ์ เถลยทรัพย์ ครั้งที่ถูกตีพิมพ์ ปีพฤษภาคม 2550 หน้า 38

อินทราเน็ต (Intranet) คือระบบเครือข่ายภายในองค์กร เป็นบริการและการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์เหมือนกับอินเทอร์เน็ต แต่จะเปิดให้ใช้เฉพาะสมาชิกในองค์กรเท่านั้น เช่น อินทราเน็ตของธนาคารแต่ละแห่ง หรือระบบเครือข่ายสาธารณสุขที่เชื่อมศูนย์อนามัยทั่วประเทศ เป็นต้น เป็นการสร้างระบบบริการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเปิดบริการคล้ายกับอินเทอร์เน็ตเกือบทุกอย่าง แต่ยอมไม่เข้าถึงได้เฉพาะคนในองค์กรเท่านั้น เป็นการจำกัดขอบเขตการใช้งาน ดังนั้นระบบอินเทอร์เน็ตในองค์กรก็คืออินทราเน็ตนั่นเอง⁹ แต่ในช่วงที่ชื่อนี้ยังไม่เป็นที่นิยม ระบบอินทราเน็ตถูกเรียกในหลายชื่อ เช่น Campus network, Local Internet, Enterprise Network

ดังนั้นสถาบันทางการเงินหรือสถานศึกษาทั่วโลกจะเป็นรูปแบบใด ตั้งอยู่ที่ไหนของโลก สามารถเชื่อมโยงติดต่อกันได้ บุคคลทั่วโลกคิดต่อเชื่อมโยงกับองค์กรต่างๆ ได้เสมือนเข้าไปสัมผัสจริงหรือรูปแบบองค์กรเสมือนจริง¹⁰

สังคมแห่งการเรียนรู้

สังคมแห่งการเรียนรู้ ได้ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นประมาณราวปี ค.ศ. 1950 และมีการเปลี่ยนแปลงใหญ่ในช่วงก่อนเข้าสู่ปี ค.ศ. 2000 โดยมี Cyberspace และ Marketspace เป็นรากฐาน

รูปที่ 10.3

สังคมแห่งการเรียนรู้

สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)¹¹ แหล่งความรู้มากมาย สามารถเรียนรู้กว้างขวาง การเรียนรู้และพัฒนาวิชาการต่างๆ ให้ก้าวหน้า ทำให้การคิดค้นสิ่งต่างๆ ทั้งทางวิทยาศาสตร์ ดอบ

⁹ ระบบอินเทอร์เน็ต และอินทราเน็ต หน้า 3 <http://www.thaiail.com>

¹⁰ อนุรักษ์า เกลยทรัพย์ ครั้งที่ถูกล้ม ปีพัสทพิบลิชซิง, 2007 หน้า 120

จากปรากฏการณ์ธรรมชาติ ทำให้ทราบความจริงต่างๆมากมายและที่สำคัญคือความรู้เหล่านั้นมีผล โดยตรงต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และความสะดวกสบาย การแก้ปัญหา ต่างๆมนุษย์มีความเหนือสัตว์คือมีความรู้และสังคมความรู้ รู้จักคิด รู้จักเหตุผลและใช้ปัญญาในการดำเนินชีวิตประจำวัน

คนในสังคมแห่งการเรียนรู้

เส้นทางสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ จึงเริ่มต้นด้วยการที่เป็นสังคมที่มีข้อมูลข่าวสาร หลากหลาย และคนสามารถเข้าถึงได้โดยเท่าเทียมกันนั่นเอง สังคมแห่งการเรียนรู้คือสังคมของคน ที่ฝึกฝนในการแสวงหาความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอเป็นสังคมที่ผู้คนสามารถเรียนรู้ได้จาก ประสบการณ์ที่ผ่านมา ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวก็สามารถสังเคราะห์ความรู้ใหม่ ขึ้นมาได้เสมอ

อุปนิสัย ผู้คนในสังคมแห่งการเรียนรู้จะใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ในอดีตมาช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ตนเองได้รับมาก่อน กลั่นกรองและดุลวิญจะยอมรับว่าเป็น สิ่งที่เชื่อถือได้หรือไม่ โดยมองภาพรวมทั้งหมดแล้วบูรณาการข้อมูลที่มีอยู่ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่ง ถึงปัจจุบันมาประกอบการตัดสินใจ¹²

ประชาธิปไตย ผู้คนในสังคมแห่งการเรียนรู้มีโอกาสเท่าเทียมกันในการแสวงหาข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ทุกคนมีความเชื่ออย่างไรก็มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เท่า เทียมกันโดยปราศจากการกีดกัน รากฐานของประชาธิปไตย อยู่ที่สังคมที่มีความรู้ ผู้มีความรู้ ความสามารถช่วยชี้ทางแก้ปัญหาได้กับผู้อื่น นำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน ทุกๆเรื่อง เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่จะให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งผลให้การทำงานรวดเร็ว ส่งเสริมสังคมให้มีความรู้ที่ถูกต้องและประเมินความคุ้มค่าเมื่อนำไปใช้¹³

---

¹¹ เวทีแห่งการร่วมด้วยช่วยกัน แบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนต่างๆใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หน้า 1, <http://www.psukm.psu.ac.th>

¹² การทำให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ <http://www.nst.learning.com>, หน้า 1

¹³ การทำให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ <http://www.nstlearning.com>, หน้า 1

สังคมแห่งการเรียนรู้ให้อิสระทางความคิด ทำให้คนแสดงออกและร่วมพัฒนา ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม นับได้ว่าเป็นการวางรากฐานระบบประชาธิปไตยที่สำคัญของการเมืองภาคประชาชนอย่างแท้จริง

Cyberspace มนุษย์อยู่ในโลกของ Cyberspace อินเทอร์เน็ตได้เติมเต็มศักยภาพและเพิ่มพลังอำนาจของมนุษย์แต่ละคน มนุษย์มีแนวคิด คือ do it yourself จะสามารถเพิ่มพูนความรู้จากทั่วโลก มนุษย์ไม่จำเป็นต้องดำเนินกิจกรรมตามกรอบหรือข้อกำหนดของสังคม ตัวอย่างเช่น มนุษย์สามารถผลิต โปรแกรมเมอร์ทางโทรศัพท์ด้วยตนเอง บนออนไลน์และยกเลิกการดูโปรแกรม โทรศัพท์ที่กำหนดตารางรายการ ไร่ล่วงหน้า เหตุการณ์ที่ปรากฏให้เห็น เช่น สมาชิกชุมชนอินเทอร์เน็ตจะช่วยกันสร้างสรรค์ ผลิตผลงานใหม่ แลกเปลี่ยน โปรแกรมใหม่ๆ ซึ่งกันและกันในขณะที่ชุมชนและสื่อแบบเดิมมักนิยมสร้างงานขึ้นมาตอบสนองสิ่งที่ลูกค้าชื่นชอบ

อินเทอร์เน็ตบางเครือข่าย บางสถานที่ได้ถูกสร้างขึ้นมาจากวัตถุประสงค์เพื่อความรัก มิใช่เพื่อการแสวงหากำไร โดยสมาชิกอินเทอร์เน็ตได้พัฒนาโปรแกรมใหม่ๆแล้วเข้าสู่อินเทอร์เน็ต โดยมุ่งหวังให้ทุกคนในชุมชนไซเบอร์ได้ใช้ฟรี โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ จุดประสงค์คือต้องการให้อินเทอร์เน็ตเป็นสถานที่ที่น่าอยู่และให้ความสุข

การปรับตัว¹⁴ อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ประจำวันของคนในสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกคนต่างมุ่งหวังความสุข ความสะดวก ความสบายและการปรับตัวเพื่อใช้ประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลงนั้นๆ

การพัฒนาการสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการเรียนรู้มีรากฐานจากการเรียนรู้และวัฒนธรรมความรู้ ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง มีความสามารถในการปรับตัว รู้เท่าทันไม่ตกอยู่ในฐานะผู้เสียเปรียบ โดยส่งเสริมและสร้างสถานการณ์ให้คนไทยทุกคนมีสิทธิและความเสมอภาคในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต ดังนั้น จำเป็นต้องพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาองค์ประกอบ 4 ประการคือ (1) บุคคล (2) แหล่งการเรียนรู้ (3) องค์ความรู้และ (4) การจัดหาความรู้ ดังต่อไปนี้¹⁵

¹⁴ บวร ปภัสราธร กรุงเทพธุรกิจ วันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2548 หน้า 1

¹⁵ กุศลธ เลิศสุริยะกุล การเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้พันธกิจที่สำคัญของ กศน. บทความการศึกษาตามอรรถาธิบาย หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 9 สิงหาคม 2547 หน้า 30

1. บุคคล ต้องทำให้ประชาชนมีการพัฒนาทักษะและความสามารถในการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ พัฒนาให้บุคคลใฝ่หาความรู้ มีความตระหนักถึงความสำคัญของทักษะ กระบวนการคิด การวิเคราะห์และการแก้ปัญหา พัฒนาบุคคลให้ใฝ่แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงอายุและแต่ละวัย มีการพัฒนาบุคคลในรูปแบบที่หลากหลาย เน้นคุณภาพ มีความยืดหยุ่นและตอบสนองความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

2. แหล่งการเรียนรู้ พัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ในสังคมให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพในการให้บริการการเรียนรู้และมีความพร้อม รวมถึงปัจจัยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อขยายขอบเขตในวงกว้าง ครอบคลุมประชาชนทุกพื้นที่ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท ทุกระดับที่เป็นปัจจุบันและเป็นระบบเปิด รวมทั้งการจัดระบบเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งการเรียนรู้ เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

3. องค์กรความรู้ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บและค้นคว้าองค์ความรู้ได้อย่างรวดเร็ว ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันเหตุการณ์

สร้างองค์ความรู้ใหม่ๆและปรับเปลี่ยนให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม

สร้างนวัตกรรมใหม่ๆและองค์ความรู้ใหม่ให้สอดคล้องกับรูปปัญหาท้องถิ่น ด้วยการรักษารากฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม แต่ปรับเปลี่ยนหรือบูรณาการให้เข้ากับความรู้ด้านนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เข้ากันได้เหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นชนบทและวิถีชีวิตชุมชน

พัฒนาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เป็นองค์ความรู้ โดยมีระบบการจัดหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นการแสวงหาองค์ความรู้หลากหลายและมีประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

4. การจัดหาความรู้ พัฒนาระบบบริหารการจัดการและการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศให้ทันสมัย เพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนารูปแบบและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ พัฒนารูปแบบและการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการพัฒนาคลัง กระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้บุคคลทุกระดับเข้าใจและเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างเสมอภาค

สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แก่ชุมชนให้ทั่วถึงทุกแห่ง ส่งเสริมให้องค์กร สถาบัน ชุมชน และประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงกระบวนการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

กิจกรรมที่ 3

1. สาเหตุการเปลี่ยนแปลงจากสังคมอุตสาหกรรมมาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มีอะไรบ้าง
2. อินทราเน็ตคืออะไร
3. สังคมแห่งการเรียนรู้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมและพฤติกรรม จงอธิบายพอเข้าใจ
  - 3.1 อุปกรณ์
  - 3.2 การปรับตัว
  - 3.3 ประชาธิปไตย
  - 3.4 Cyberspace
4. การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย ปัจจัยสี่ประการ ได้แก่ บุคคล แหล่งการเรียนรู้ องค์ความรู้ และการจัดหาความรู้ ให้นักศึกษาอธิบายรายละเอียดพอสังเขป

สังคมฐานความรู้

ปัจจุบันโลกก้าวสู่สังคมฐานความรู้ เป็นฐานนิยมใหม่ เป็นโลกไซเบอร์ ซึ่งมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องก่อนศตวรรษที่ 20 ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและธุรกิจ สังคมฐานความรู้ มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคมเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ออนไลน์ E-Business, E-Commerce และระบบการสื่อสารอื่นๆที่ทันสมัยเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย มนุษย์มีได้อยู่โดดเด่นและวงจำกัด ตรงกันข้ามกลับมีลักษณะมิตรจำนวนมากจากทั่วโลก ความสะดวก ความสบาย ความรวดเร็ว ความทันสมัยเกิดขึ้นพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งทั่วโลกนิยมใช้อย่างแพร่หลาย ควบคู่กับปัญหาที่ตามมาคือ การบริโภคอิเล็กทรอนิกส์อย่างฟุ่มเฟือย ได้เป็นช่องทางให้มิชฉาชีพเข้ามาหาผลประโยชน์จากสังคมเครือข่าย ดังนั้น สังคมไทยต้องปรับตัวและผสมผสานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กลมกลืนกับทุนนิยมใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้สังคมไทยมีความทันสมัย ความสะดวก ความ

สบายและอยู่รอด สามารถพัฒนาประเทศชาติเจริญก้าวหน้าทันยุคโลกาภิวัตน์ รายละเอียดทุนนิยมใหม่ที่จะกล่าวต่อไปได้แก่ การศึกษา สังคมเครือข่าย อินเทอร์เน็ต กัลยาณมิตร ดิจิตอล E-Business, E-Commerce และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับการปรับตัวของสังคมไทยในยุคทุนนิยมใหม่

การศึกษา

สังคมฐานความรู้ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้เป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ได้เพิ่มปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดอิสระ ปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมและใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมเสรี

เมื่อผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ระบบการศึกษาต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับทุนนิยมใหม่ดังนี้

- ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้ผสมผสานการเรียนรู้ในและนอกห้องเรียน รวมทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ
- มีการพัฒนาการศึกษาในแต่ละช่วงอายุของเด็กอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามลำดับ
- เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมพร้อมๆกับร่วมพัฒนาผู้เรียนรู้

สังคมเครือข่าย

เป็นรูปแบบของสังคมใหม่ซึ่งเติบโตรวดเร็วมาก และมีผู้ใช้ทั่วโลกร่วมกันหลายร้อยล้านคน สังคมเครือข่ายได้วิวัฒนาการภายใต้อิทธิพลของการใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีการสื่อสารมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างแพร่หลาย โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารหรือ ICT

สังคมเครือข่ายจึงเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ซึ่งให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการรวมกลุ่มและ โครงสร้างพื้นฐานของการรวมกลุ่มทางสังคมและกิจกรรมมนุษย์โดยยึดหลักวิทยาศาสตร์และเหตุผล สังคมแบ่งเป็นภาคๆ คือภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมหลากหลายประเภท ซึ่งเชื่อมโยงการใช้แรงงานที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าเดิม วัฒนธรรมถูกครอบงำโดยสื่อข้อมูลข่าวสาร

สังคมเครือข่าย หมายถึง กระบวนการก่อตัวของรูปแบบทางสังคม ควบคู่กับโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและระบบเครือข่ายที่มีหลักบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับ (ประกอบด้วยบุคคล กลุ่มหรือองค์การและสังคม)

สังคมตะวันออก สังคมเครือข่ายยังคงเป็นระดับล่าง (ครอบครัว ชุมชน กลุ่มคนทำงาน) ที่ถูกเชื่อมโยงโดยเครือข่าย

สังคมตะวันตก ระดับเฉพาะบุคคลจะถูกเชื่อมโยงกับเครือข่ายกลายเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคม

วิวัฒนาการสังคมเครือข่าย

นักประวัติศาสตร์กล่าวถึงสังคมเครือข่าย เกิดขึ้นเมื่อประมาณ 160 ปีที่ผ่านมา โดยมนุษย์เริ่มคิดค้นภาษาพูดเพื่อการแลกเปลี่ยนข่าวสารและของใช้ต่างๆ แต่ละกลุ่มชนได้มีปฏิสัมพันธ์การติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน โดยได้มีวิวัฒนาการตามลำดับจนถึงขั้นสุดท้ายคือเครือข่ายมนุษย์ทั่วโลก ช่วงนี้เป็นการเติบโตของเมืองและประชากรเครือข่ายสังคมมนุษย์จะไม่ขยายออกไปอีกแล้ว เพียงแต่จะหนาแน่นขึ้น การติดต่อสื่อสารมีปริมาณและความรวดเร็วเพิ่มขึ้น เช่น รถไฟ รถยนต์ เครื่องบิน โทรเลข โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ และปัจจุบันระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ได้แพร่หลายและเพิ่มจำนวนสมาชิกหลายร้อยล้านคนจากทั่วโลก

ปฏิสัมพันธ์สังคมเครือข่าย¹⁶

มนุษย์เครือข่ายมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันหลายรูปแบบ ดังนี้

- เครือข่ายมนุษย์ได้เติบโตขึ้นเรื่อยๆ สังคมมนุษย์โคดเดี่ยวแยกตัวไม่ติดต่อกับใครๆ จะหมดไป พัฒนาการสื่อสารที่สามารถรองรับปริมาณมากและความรวดเร็วสูง ทำให้สังคมปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารทั่วโลก

- การติดต่อสื่อสารของมนุษย์มีทั้งรูปแบบของการร่วมมือกันและการแข่งขันกัน ประชากร เศรษฐกิจ สังคมเมืองและเทคโนโลยีเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยา

---

¹⁶ Jr. and W. McNeil from mass society to network society หน้า 2

- ทิศทางของประวัติศาสตร์เครือข่ายมนุษย์จะเป็นไปในทางที่มีการร่วมมือกัน ทั้งโดยสมัครใจและถูกบังคับ โดยมีการแข่งขันทางสังคมเป็นแรงขับเคลื่อน ขนาดสังคมใหญ่ขึ้นกลุ่มและสังคมที่ร่วมมือกันจะสามารถพัฒนาและอยู่รอดได้ การร่วมมือกันจะทำให้เกิดความได้เปรียบด้านเศรษฐกิจ การทหารและด้านสาธารณสุข

- ทุกเครือข่ายมีการร่วมมือกันและมีการแข่งขันกัน การติดต่อสื่อสารจะช่วยสนับสนุนความร่วมมือกันระหว่างมนุษย์ เป็นกลายาณมิตรโลก ความร่วมมือกันก่อให้เกิดการแข่งขัน ความเท่าเทียมกันในสังคม ดังนั้นการแข่งขันจะเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์กระตือรือร้นและร่วมมือกัน

ปัญหาสังคมเครือข่าย¹⁷

เนื่องจากสังคมเครือข่ายเป็นสังคมใหม่ นิยมใช้การสื่อสารทันสมัยและคอมพิวเตอร์อย่างแพร่หลาย ปัญหาสังคมใหม่มีหลายประการ เช่น มีผู้แปลกปลอม ผู้มองผลประโยชน์ส่วนตัวเองเป็นหลักและผู้ประพฤติกมิชอบหลายรูปแบบ เป็นต้น

แฮกเกอร์ เป็นปัญหาบนสังคมเครือข่าย สาเหตุเกิดจากมีผู้ลักลอบใช้ทรัพยากรของผู้อื่นหรือก่อความวุ่นวาย ความไม่สงบสุขต่างๆ ดังนั้นการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมเครือข่ายมนุษย์พึงยึดหลักปฏิบัติที่ดีในการอยู่ร่วมกัน ดังนี้

- ผู้ใช้งานเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ต้องมีความสุภาพ ต้องเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน
- เอื้ออาทรต่อกัน
- ไม่เอาเปรียบหรือคำนึงถึงผลประโยชน์ตนเองอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงคนรอบข้าง การดำเนินการใดๆบนสังคมเครือข่ายจะต้องคำนึงถึงผู้ที่ใช้งานร่วมด้วย
- ยึดถือและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานและข้อกำหนดของผู้ดูแลเครือข่ายอย่างเคร่งครัด ไม่ปฏิบัติการณ์ผิดกฎเกณฑ์และละเมิดสิทธิผู้อื่น

---

¹⁷ พรรณี ทุติวัฒนธาดา โรงเรียนศรีพฤฒา วันที่ 12 มีนาคม 2545 หน้า 2. file://E:\SANK\
สังคมเครือข่าย:htm

อินเทอร์เน็ต¹⁸

อินเทอร์เน็ต (Internet) คือเครือข่ายนานาชาติที่เกิดจากเครือข่ายขนาดเล็กมากมาย รวมเป็นเครือข่ายเดียวทั่วโลกหรือเครือข่ายสื่อสารซึ่งเชื่อมโยงระหว่างคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่ต้องการเข้ามาในเครือข่าย

Internet มาจากศัพท์ 2 คำ คือ คำว่า inter และคำว่า net

inter หมายถึงระหว่างหรือท่ามกลาง

net หมายถึงnet work หรือเครือข่ายเมื่อรวม 2 คำร่วมกันจึงแปลว่าการเชื่อมต่อกันระหว่างเครือข่าย

อินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงเครื่องคอมพิวเตอร์หลายล้านเครื่องทั่วโลกเข้าด้วยกันเป็นเครือข่ายเดียว (Global Network) ที่รวมผู้ใช้ทั่วโลกมากกว่า 60 ล้านคน เพื่อประกอบกิจกรรมหลากหลายตั้งแต่ การพูดคุย การสื่อสารข้อมูล การแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ การค้าขายแบบอิเล็กทรอนิกส์ การศึกษาทางไกล เป็นต้น

อินเทอร์เน็ตได้ถูกพัฒนาให้เป็นการติดต่อสื่อสารระบบเปิด สามารถใช้เทคโนโลยีเชื่อมต่อได้หลายประเภท เช่น โทรศัพท์ ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ ไมโครเวฟ ดาวเทียม เคเบิลใยแก้วนำแสง และสามารถเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์แบบใดก็ได้รวมทั้งยังบริหารง่ายคือผู้ใช้ออกค่าใช้จ่ายเฉพาะส่วนของตน ทำให้อินเทอร์เน็ตขยายตัวง่ายในขณะที่ความซับซ้อนของงานมีไม่มาก การขยายเครือข่ายและการใช้งานสะดวก ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นที่นิยมใช้แพร่หลายจนกลายเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงทั่วโลก

ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต มีมากมายหลายประการสรุปดังนี้

- เป็นช่องทางสำหรับการขยายตลาดสินค้าและบริการหรือการประชาสัมพันธ์ขององค์กร
- ผู้ที่ต้องการหาข้อมูลลึกและกว้าง สามารถใช้อินเทอร์เน็ตค้นหาได้ เพราะข้อมูลถูกสร้างได้ง่าย นักเรียน นักศึกษาหรือผู้สูงอายุก็สร้างได้
- ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตสามารถใช้ทดแทนหรือเสริมสื่อที่ใช้ติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้การใช้อินเทอร์เน็ตช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา

---

¹⁸ ระบบอินเทอร์เน็ต <http://www.thaiail.com>, หน้า 1

- เป็นศูนย์กลางการรับหรือส่งข่าวสารได้หลากหลายรูปแบบ เช่น mail, board, icq, irc, sms หรือ web เป็นต้น
- เป็นช่องทางสำหรับทำธุรกิจ ให้ความสะดวกผู้ซื้อและผู้ขาย เช่น e-commerce หรือ บริการโอนเงิน เป็นต้น
- อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งให้ความบันเทิงภายในบ้านและนอกบ้านและตอบสนองผู้บริโภคทุกวัย เช่น เกมส์ ภาพยนตร์ ข่าว หรือห้องสะสมภาพ เป็นต้น

กัลยาณมิตร

สังคมฐานความรู้ เปิดโอกาสให้มนุษย์ทำอะไรร่วมกัน มิใช่แค่เป็นพันธมิตรทางธุรกิจ แต่พัฒนาเป็นกัลยาณมิตรทางจิตใจ ซึ่งเน้นความไว้วางใจและเคารพซึ่งกันและกันในระหว่างบุคคล ระหว่างองค์กรและระหว่างชนชาติโลกสังคมฐานความรู้ ให้ความใส่ใจกับผู้ที่ด้อยกว่า เน้นการแบ่งปันด้านคุณธรรมและการพัฒนาระดับจิตมนุษย์ให้เกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างแพร่หลาย มนุษย์ร่วมกันทำกิจกรรมเชื่อมโยงเป็นสังคมเครือข่าย ได้เป็นพลังขับเคลื่อนให้มนุษย์ในระบบทุนนิยมใหม่สามารถแสวงหากัลยาณมิตรต่างวัย ต่างเพศ ต่างเชื้อชาติ และต่างศาสนาจากทั่วโลก ตลอด 24 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่องและไม่มีวันหยุด เมื่อวิวัฒนาการของเทคโนโลยีก้าวหน้า การติดต่อสื่อสารสะดวกและรวดเร็ว ให้ความสะดวกสบายให้มนุษย์มากขึ้น

Hi5.com นับเป็นช่องทางใหม่ของการสื่อสารที่นิยมใช้มากในยุคโลกไร้พรมแดน ให้ความสะดวกสบายเหล่านี้มีทั้งข้อดีและข้อเสียควบคู่กัน เพราะการติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการสื่อสารพูดคุยของบรรดาวัยรุ่นอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้คล้อยตาม คำพูดเพียงไม่กี่คำของคนแปลกหน้าที่ติดต่อผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันวัยรุ่นสังคมทุนนิยมใหม่นิยมเล่นอินเทอร์เน็ตและการแชต (Chat) พูดคุยทางหน้าต่าง MSN เป็นอย่างดี ทุกคนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้แต่ในหมู่เพื่อนเท่านั้น ถ้าไม่มี E-mail ก็ไม่สามารถพูดคุยกันได้ แต่ขณะนี้ เทรนด์ (Trend) ใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยมกันของวัยรุ่นหนุ่มสาวจนถึงวัยกลางคน <http://chst3pp.hi5.com> เป็นที่นิยมแพร่หลาย

<http://chat3pphi5.com>

การสื่อสารช่องทางใหม่”

“อินลิต์ที่ค้ายรู้จัก” “คิดถึงเทอจ้ง”

“เทอช้ออาร์ยหรือ??”

“สบายดีหรือเปล่า” “มันดีนะครับ”

คำเหล่านี้เป็นคำพูดคุยอดนิยมนี่ใช้กันในหมู่ His จนกลายเป็นเรื่องปกติ เพียงแค่คุณไม่เคยรู้จัก แต่เห็นหน้าตาสวยหล่อถูกใจก็สามารถแอด (Add) เป็นเฟรนด์ (Friend) เพื่อเข้าไปพูดคุยทำความรู้จักกันได้ ปัจจุบันทุกอย่างสะดวกสบายและง่ายไปหมด

สมาชิก His ท่านหนึ่งให้ทัศนคติดังนี้ ฉันเป็นคนหนึ่งที่เล่นอยู่ในเว็บ His มานานพอสมควร ได้พูดคุยกับเพื่อนมากมายทั้งที่รู้จักกันมาอยู่แล้ว และได้พูดคุยกับเพื่อนใหม่ๆ ที่แอด (add) เข้ามาเพื่อทำความรู้จักกับฉันเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น รู้สึกเป็นความเพลิดเพลินของเด็กวัยรุ่นอย่างฉัน ไปอีกแนวหนึ่ง แต่ถึงยังไงฉันก็รู้สึกว่ His เป็นเรื่องอันตรายสำหรับคนที่ไม่สามารถจำกัดขอบเขตของคำว่า “โลกอินเทอร์เน็ต” ได้เลย

สังคมทุนนิยมใหม่ดูง่ายไปหมดจริงๆ แค่เพียงเรารู้จักเตือนสติตนเอง ทบทวนประโยชน์และข้อเสียของมันพร้อมกับควบคุมตัวเองให้อยู่ในขอบเขตเท่านั้น ก็สามารถท่องอินเทอร์เน็ตได้อย่างปลอดภัยและไม่เป็นอันตรายต่อตัวเองอีกด้วย

ระบบดิจิทัล

เป็นวิวัฒนาการยุคใหม่ ให้ความสะดวก รวดเร็ว ลักษณะงานปราณีต ประหยัดต้นทุนและเวลา ปัจจุบันระบบดิจิทัลได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายทั้งระบบการพิมพ์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องพิมพ์สำเนาระบบดิจิทัล (โรเนียวระบบดิจิทัล) กล้องถ่ายภาพและเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทอื่นๆ

การพิมพ์ระบบดิจิทัล²⁰ เป็นเทคนิคการพิมพ์ที่ไม่จำเป็นต้องใช้แม่พิมพ์อีกต่อไป ปัจจุบันเครื่องพิมพ์ระบบดิจิทัลกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายกับวัสดุสิ่งพิมพ์กระดาษ ตัวอย่าง

¹⁹ วารสารพระสยาม ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2551 หน้า 35

เครื่องพิมพ์ระบบดิจิตอล เช่น พรินเตอร์ Ink Jet และ พรินเตอร์เลเซอร์ เป็นต้น ระบบดิจิตอลเมื่อนำมาใช้ในการพิมพ์รูปสีช่วยลดต้นทุนการผลิตลงได้มากและช่วยประหยัดเวลา เพราะไม่มีความจำเป็นต้องเตรียมแม่พิมพ์

การพิมพ์ระบบดิจิตอลเป็นเทคโนโลยีการพิมพ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับระบบการพิมพ์แบบ Quick Response เพื่อช่วยให้การจัดการผลิตได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะสินค้าที่ผลิตตามสั่ง สินค้าแฟชั่น ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ และสินค้าห่อหุ้มที่ผลิตในจำนวนจำกัด สินค้าในลักษณะนี้จำเป็นต้องมีการส่งมอบรวดเร็วและมีคุณภาพสูง

เครื่องพิมพ์สำเนาระบบดิจิตอลเป็นเครื่องที่รวมเอาหลักการในการทำงานของเครื่อง โรเนียวและเครื่องปรุกระดาษไขมารวมกัน พร้อมทั้งวิธีการใช้ที่ง่ายเหมือนกับการถ่ายเอกสารและสำเนาที่ได้ยังเป็นเสมือนงานพิมพ์ออกมาจากเครื่องพิมพ์ สามารถตอบ โจทย์การใช้งานเอกสารต่างๆ ได้อย่างครอบคลุมไม่ว่าจะเป็นงานโรเนียว ทำจดหมาย ของจดหมาย งานถ่ายเอกสารจำนวนมาก (มากกว่า 50 แผ่น/หนึ่งต้นฉบับ) และสามารถใช้ได้กับกระดาษเกือบทุกชนิด สำเนาที่ต้องการความสวยงาม ซึ่งเครื่องถ่ายเอกสารระบบดิจิตอลสามารถผลิตสำเนาคุณภาพดีและต้นทุนค่อนข้างต่ำ ดังนั้นการเลือกซื้อเครื่องพิมพ์สำเนาระบบดิจิตอลหรือเครื่องถ่ายเอกสารระบบดิจิตอลของแต่ละองค์กร ควรคำนึงถึงลักษณะการใช้งานและเลือกซื้อเครื่องที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการใช้งานภายในสำนักงานและการสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิตเอกสารต่าง ๆ

เครื่องบันทึกเสียงระบบดิจิตอลเป็นเครื่องบันทึกเสียงที่ไม่ได้มีแค่เพียงฟังก์ชันการบันทึกพื้นฐานเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติที่ครบถ้วนและให้รายละเอียดในการบันทึกได้อย่างสมบูรณ์ เครื่องบันทึกเสียงนี้เหมาะสำหรับการบันทึกคำสัมภาษณ์ แล็คเชอร์ หรือการประชุมแถลงข่าว เป็นเครื่องบันทึกเสียงที่มีคุณสมบัติมีความจุสูงและฟังก์ชันที่เหมาะสมสำหรับการบันทึกเป็นเวลานาน และง่ายต่อการค้นหา ผู้ซื้อสามารถเลือกได้หลายแบบตามความต้องการใช้งาน

---

²⁰ ดร.กาวี ศรีภูถกิจ ภาควิชาวิศวกรรมศาสตร ุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บทความเรื่อง เทคโนโลยีการพิมพ์ระบบดิจิตอล นิตยสารคัลเลอร์เวย์ ฉบับที่ 30 กันยายน – ตุลาคม 2543. หน้า 10.

กิจกรรมที่ 4

1. สังเกตฐานความรู้ กระตุ้นให้มนุษย์หันมาใช้อิเล็กทรอนิกส์ทันสมัยอย่างแพร่หลาย
จงอธิบายพอสังเขป
  - 1.1 อินเทอร์เน็ต
  - 1.2 ออนไลน์
  - 1.3 คิวติคอล
2. นักศึกษาเข้าใจถึงลักษณะมิตรในสังคมทุนนิยมใหม่อย่างไร อธิบายพอสังเขป
3. สังเกตเครือข่ายคืออะไร มีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง

E – Business

ความหมาย²¹

E – Business คือรูปแบบของการทำธุรกิจโดยอาศัยระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบเครือข่าย (Internet, Intranet และ Extranet) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการและจัดการด้านการตลาดสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานหรือส่วนบุคคล เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินธุรกิจโดยอาศัยเทคโนโลยีด้านอิเล็กทรอนิกส์หรืออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง โดยมีการประยุกต์ใช้ในทุกกิจกรรมทั้งในส่วนของหน้าร้าน (Front Office) หรือเว็บไซต์ที่ใช้ในการติดต่อค้าขายและหลังร้าน (Back Office) หรือระบบจัดการภายในไม่ว่าจะเป็นระบบบัญชี ระบบคลังสินค้า ระบบเงินหรือรวมไปถึงระบบการผลิต รวมทั้งการเชื่อมต่อกับระบบการค้ากับองค์กรภายนอกด้วย

²¹ Post Comments, <http://www.makemany.com>, p. 1

อาทิเช่นกับธนาคาร โดยใช้ระบบ e – Banking หรือ Suppliers โดยผ่านระบบ e – Supply Chain ทั้งนี้โดยอาศัยสื่อทั้งในรูปของ Internet และ Extranet และหรือ Virtual Private Net Work (VPN) ที่ทำงานเฉพาะกลุ่มที่มีการรักษาความปลอดภัยเป็นพิเศษ²²

เมื่อเปรียบเทียบกับ E – Commerce ซึ่งมีความหมายพหุอรรถนัย หมายถึง การผลิต การกระจายการตลาด การขายหรือการผลิตผลิตภัณฑ์และบริการ โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

E – Business เป็นการทำกิจกรรมทุกอย่างทุกขั้นตอนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีขอบเขตกว้างกว่า แต่สำหรับ E – Commerce จะเน้นด้านการซื้อขายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเท่านั้น สรุปได้ว่า E – Commerce เป็นส่วนหนึ่งของ E – Business

ประโยชน์ของ E - Business

ประโยชน์ที่จะได้รับของการปฏิรูปแบบการจัดการและการบริหารธุรกิจแบบยกเลิกระบบดั้งเดิมมาสู่แบบ E – Business มีดังนี้

1. เพิ่มช่องทางในการขายตลาด ระหว่างร้านค้า Online สามารถทำให้ลูกค้าเลือกซื้อสินค้าหรือบริการได้ตลอด 24 ชั่วโมงจากสถานที่ทั่วโลก (Anywhere Anytime)
2. เพิ่มความสะดวกสบายและความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า
  - ลูกค้ามีศักยภาพในการค้นหาสินค้าที่ต้องการ ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับราคาในการจัดจำหน่ายทันที จำนวนสินค้ารู้สถานภาพของสินค้าที่สั่ง เช่น กำลังผลิตอยู่ กำลังส่งของและกำหนดระยะเวลาที่ลูกค้าได้รับสินค้าตรงเวลา
3. เพิ่มความได้เปรียบเหนือคู่แข่งขั้นทางการค้า รูปแบบการค้าเงินงานธุรกิจแบบ E – Business จะสามารถเพิ่มความพึงพอใจให้กับลูกค้าและมีช่องทางในการเข้าหาลูกค้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหมายความว่า ลูกค้าของบริษัทจะเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน นอกจากนั้นการทำธุรกิจแบบอี-บิสเนตสามารถช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ มีความถูกต้องและรวดเร็วในการทำงานขององค์กรจึงกล่าวได้ว่า อี-บิสเนตเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขัน
4. ลดต้นทุนการค้าเงินธุรกิจ อี-บิสเนตสามารถแก้ไขการทำงานที่ผิดพลาดและซ้ำซ้อน และลดค่าใช้จ่ายของสำนักงาน เช่น กระดาษ จดหมาย เป็นต้น การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบ

²² ธนาคารแห่งประเทศไทย <http://www.bot.or.th>, หน้า 2

เครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ช่วยให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร เช่น ค่าโทรศัพท์ทางไกล ค่าแฟกซ์ ค่าเดินทางติดต่อและลดค่าใช้จ่ายอื่นๆ

5. เพิ่มความรวดเร็วและถูกต้องในการดำเนินงานธุรกิจการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สามารถลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มความรวดเร็วและถูกต้องในการทำงานขององค์กร

รูปแบบองค์กรแบบ E – Business

สามารถแบ่งได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. การติดต่อกับหน่วยงานต่างๆและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมศุลกากร ธนาคาร
2. ระบบลูกค้าสัมพันธ์ เช่น การสั่งซื้อสินค้า การแสดงสินค้าแสดงสถานภาพของสินค้า บริการและอื่นๆ
3. การติดต่อกับแหล่งวัตถุดิบ เช่น การสั่งซื้อวัตถุดิบ การค้นหาแหล่งวัตถุดิบและตรวจสอบสถานภาพวัตถุดิบที่สั่งซื้อ
4. ลดขั้นตอนการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรและสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่หนึ่ง: Integrated-e Business Solution Level 1 นำระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการติดต่อลูกค้ามาใช้

ระดับที่สอง: Integrated-e Business Solution Level 2 นำระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการติดต่อลูกค้า ผู้ผลิต วัตถุดิบและหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมศุลกากรและธนาคาร

ระดับที่สาม: e – Business Solution Level 3 นำระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมศุลกากร ธนาคารและระบบงานต่างๆในองค์กร เช่น ระบบบัญชี ระบบคลัง และระบบการวางแผนการผลิต

คำศัพท์ E – Business²³ เพื่อให้ นักศึกษา ได้รู้จักคำศัพท์ที่มักจะ ได้เห็น ในยุคดิจิทัล และเป็นคำศัพท์ที่จะมีการกล่าวถึงบ่อยๆ มีดังนี้

---

²³ คำศัพท์ E – Business, <http://www.Webclassroom>, หน้า 2

- ERP = Enterprise Resource Planning: กระบวนการของสำนักงานส่วนหลัง และการผลิต เช่น ส่งของ

การจัดสินค้าคงคลัง แผนและการจัดการการผลิต

- SCM = Supply Chain Management: การประสานห่วงโซ่ทางธุรกิจ ตั้งแต่แหล่งวัตถุดิบ ผู้ผลิต ผู้บริโภค

- ระบบ ERP จะช่วยให้กระบวนการดังกล่าวมีประสิทธิภาพและลดต้นทุน

- BI = Business Intelligence: การรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านตลาด ข้อมูลลูกค้าและคู่แข่ง

- CRM = Customer Relationship Management: การบริหารจัดการ การบริการและการสร้างสินค้า

- EC = E - Commerce: เทคโนโลยีที่ช่วยทำให้เกิดการสั่งซื้อ การขาย การโอนเงินผ่านอินเทอร์เน็ต

ข้อดีของ E - Business

- ง่ายต่อการประชาสัมพันธ์ โดยสามารถประชาสัมพันธ์ได้ทั่วโลก
- เปิดดำเนินการค้า 24 ชั่วโมง
- ตัดปัญหาด้านการเดินทาง
- ดำเนินการค้าอย่างไร้พรมแดนทั่วโลก
- ใช้งบประมาณลงทุนน้อย

ข้อเสียของ E - Business

- ผู้ซื้อและผู้ขายจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานในเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต
- ต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ
- การดำเนินการด้านภาษีต้องชัดเจน
- ประเทศของผู้ซื้อและผู้ขายจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 5

1. ความหมาย E – Business
2. ประโยชน์ของอีบิสเน็ต
3. ให้นักศึกษาอธิบายรูปแบบขององค์กรแบบอีบิสเน็ตอย่างย่อๆ
4. ข้อดีและข้อเสียของอีบิสเน็ต

E – Commerce

ความหมาย²⁴ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการดำเนินการค้าหรือการซื้อขายบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้ซื้อ (Customer) สามารถดำเนินการ เลือกซื้อสินค้า จำนวนเงิน ตัดสินใจซื้อสินค้าโดยใช้วงเงินในบัตรเครดิตได้โดยอัตโนมัติ ผู้ขาย (Business) สามารถนำเสนอสินค้า ตรวจสอบเงินบัตรเครดิตของลูกค้า รับเงินชำระค่าสินค้า ตรวจสอบสินค้าจากคลังสินค้า และติดต่อกับผู้จัดส่งสินค้าโดยอัตโนมัติ กระบวนการดังกล่าวจะดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสำเร็จบนระบบเครือข่าย Internet

ความหมาย ได้มีหน่วยงานอื่นๆให้ความหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หลากหลาย แต่สรุปความหมายใกล้เคียงกัน แต่ความหมายที่สมบูรณ์ของสมาคมธุรกิจอินเทอร์เน็ต มีดังนี้

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์²⁵ หมายถึงการทำธุรกิจทุกรูปแบบที่ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ใช้เทคโนโลยีประเภทต่างๆและครอบคลุมรูปแบบทางการเงินทั้งหลายเช่น ธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ การค้าอิเล็กทรอนิกส์ อีดีไอหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรสาร แคลคูล่าอิเล็กทรอนิกส์ การประชุมทางไกล และรูปแบบต่างๆที่เป็นข้อมูลระหว่างองค์กร

²⁴ การค้าอิเล็กทรอนิกส์ <http://www.thaiwbi.com>, หน้า 1

²⁵ ศูนย์พัฒนาอิเล็กทรอนิกส์, <http://www.ecommerce.or.th>, หน้า 1

คำว่า E-Commerce²⁶ ย่อมาจาก 2 คำคือ E มาจาก Electronic ก็คือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้าต่างๆ ไป Commerce หมายถึงการค้าต่างๆไป

เมื่อนำเอาคำทั้งสองมารวมกันก็คือ Electronic Commerce แต่คำนี้ยืดยาวเกินไปจึงตัดให้กะทัดรัดเป็น E-Commerce หมายถึง การค้าขายกันโดยใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ แฟกซ์และอื่นๆ ที่ใช้อิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อกลางในการค้าขาย

ประวัติวิวัฒนาการอีคอมเมิร์ซ²⁷

การค้าอิเล็กทรอนิกส์เริ่มขึ้นครั้งแรกปี พ.ศ. 2513 โดยเริ่มใช้ระบบโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์หรืออีเอฟที (EFT = Electronic Fund Transfer) แต่ความนิยมในระยะเริ่มต้น มีเพียงบริษัทขนาดใหญ่และสถาบันการเงินเท่านั้น ที่ใช้ระบบโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ต่อมาได้เกิดระบบการส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์หรืออีดีไอ (EDI = Electronic Data Interchange) ซึ่งสามารถช่วยขยายการส่งข้อมูลจากเดิมที่เป็นข้อมูลทางการเงินอย่างเดียว เป็นการส่งข้อมูลแบบอื่นๆ เพิ่มขึ้น เช่น ผู้ค้าส่งกับผู้ค้าปลีก หรือการส่งข้อมูลระหว่างสถาบันการเงินกับผู้ผลิต เป็นต้น หลังจากนั้นก็มีระบบสื่อสารรวมถึงโปรแกรมอื่นๆเกิดขึ้นมากมายตั้งแต่ระบบที่ใช้ในการซื้อขายหุ้นจนไปถึงระบบที่ช่วยในการสำรองที่พัก นับได้ว่าโลกได้ก้าวสู่ยุคการสื่อสารและเมื่ออินเทอร์เน็ตได้เริ่มนิยมใช้แพร่หลาย ประมาณปี 2533 ความนิยมได้เพิ่มจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การค้าอิเล็กทรอนิกส์ได้เกิดขึ้นและเติบโตอย่างรวดเร็ว เหตุผลสนับสนุนคือโปรแกรมสนับสนุนการค้าอิเล็กทรอนิกส์ได้รับการพัฒนาขึ้นมากมาย รวมถึงระบบเครือข่ายจนกระทั่งปี 2537 - 2542 ระบบการค้าอิเล็กทรอนิกส์หรืออีคอมเมิร์ซเป็นที่นิยมและรวดเร็ว ที่เห็นชัดเจนคือบริษัทต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสำคัญและเข้าร่วมในระบบอีคอมเมิร์ซอย่างมาก

องค์ประกอบอีคอมเมิร์ซ²⁸ ประกอบด้วย ผู้ขาย ผู้ซื้อ ระบบการขนส่ง ระบบการชำระเงิน

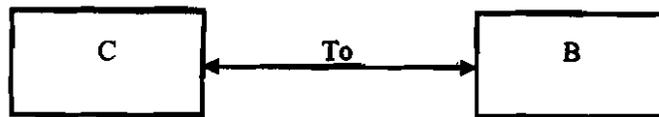
²⁶ <http://www.websiteselldomain.com> หน้า 1

²⁷ สมาคมธุรกิจอินเทอร์เน็ต หน้า 2. <http://www.atii.th.org>

²⁸ ระบบอีคอมเมิร์ซ หน้า 1 <http://www.thaiall.com>

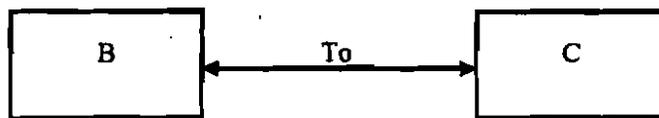
ประเภทของอีคอมเมิร์ซ²⁹ จำแนกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. การทำการค้าระหว่าง Customer (ผู้บริโภครหรือผู้ซื้อ) กับ Business (ผู้ทำการค้า) เช่น ลูกค้าต้องการซื้อเนื้อหมูจากร้านค้า

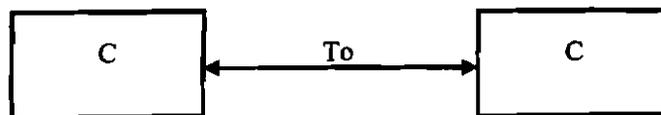

2. การทำการค้าระหว่าง Business (ผู้ทำการค้า) กับ Business (ผู้ทำการค้า) เรียกว่า Business to Business เป็นการซื้อขายสินค้าระหว่างธุรกิจด้วยกันเองเช่น ผู้ผลิตขายส่งให้พ่อค้าคนกลางเป็นธุรกิจนำเข้า - ส่งออก ชำระเงินผ่านระบบธนาคารด้วยการเปิด Letter of Credit (L/C)

3. การทำการค้าระหว่าง Business (ผู้ทำการค้า) กับ Customer (ผู้บริโภครหรือผู้ซื้อ) เรียกว่า Business to Consumer เป็นการขายปลีกให้กับผู้บริโภค ดังนั้นไม่ว่าลูกค้าจะอยู่ส่วนใดของโลกสามารถซื้อขายได้ โดยชำระเงินผ่านบัตรเครดิต การขายแบบนี้จะเข้ามาแทนที่การขายแบบ Direct Mail

4. การทำการค้าระหว่าง Customer (ผู้บริโภครหรือผู้ซื้อ) กับ Customer (ผู้บริโภครหรือผู้ซื้อ) ด้วยกันเรียกว่า Consumer to Consumer เป็นการค้าปลีกระหว่างผู้บริโภครกับผู้บริโภครหรือผู้ใช้อินเทอร์เน็ตด้วยกัน เช่น ผู้บริโภครต้องการขายบ้านของตนเองให้กับผู้บริโภครอื่นๆที่สนใจและต้องการบ้านอยู่อาศัย หรือการขายซอฟต์แวร์ที่ผู้บริโภครพัฒนาขึ้นมาหรือการประมูลของที่ใช่แล้ว

²⁹ ระบบอีคอมเมิร์ซ <http://www.thaiall.com>, หน้า 1

ความสำคัญของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์³⁰ มีดังนี้

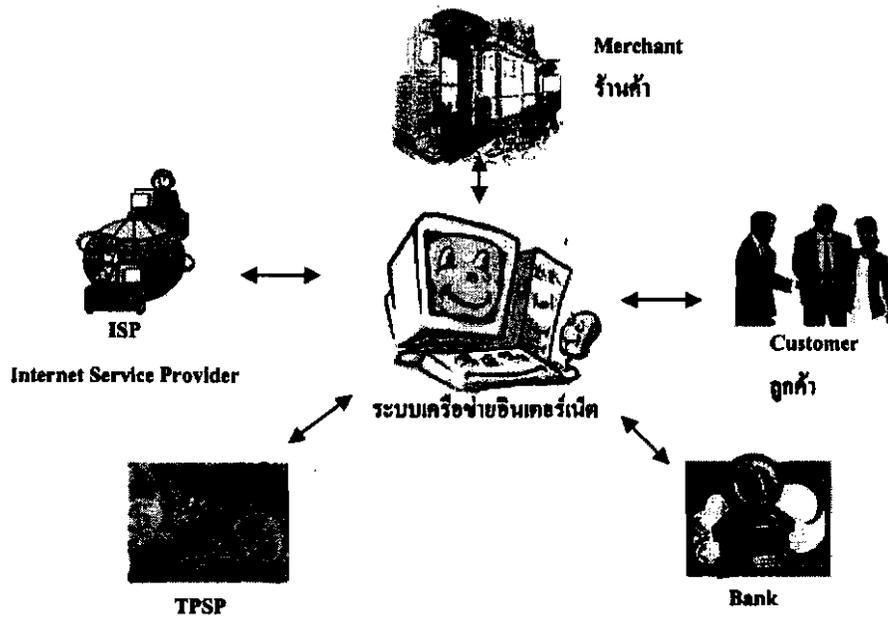
1. อีคอมเมิร์ซ สามารถเจาะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและเสียเวลาน้อย
2. ลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการสร้างร้านธุรกิจให้ต่ำลง ลดค่าใช้จ่ายในการขาย รวมถึงการบริหารและค่าเช่าพื้นที่ขาย
3. องค์กรทันสมัย เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างโอกาสให้องค์กรได้ให้บริการที่ดี เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก
4. ประหยัดเวลา ลดขั้นตอนทางการตลาด
5. สามารถสื่อสารกับลูกค้าได้ใน Interactive Market และสามารถนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าได้เป็นจำนวนมาก
6. เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมงและให้บริการได้ทั่วโลก
7. ปรับปรุงหรือ update ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการได้ตลอดเวลา ช่วยให้ลูกค้าสามารถรับรู้ข้อมูลทันสมัย
8. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายมากขึ้นทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ
9. สร้างกำไรได้มากกว่าระบบการขายแบบเดิม เนื่องจากต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายสามารถทำกำไรต่อหน่วยจากการขายได้เพิ่มขึ้น
10. สามารถผลิตสินค้าและบริการให้ตรงกับความต้องการของตลาด เนื่องจากมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ซื้อหรือลูกค้า เช่น ชื่อ ที่อยู่ อายุ เพศ พฤติกรรมการบริโภคสินค้า ฯลฯ เป็นข้อมูลเก็บรวบรวมเพื่อวิจัยและวางแผนการตลาดต่อไป

ความสัมพันธ์ของระบบการค้าอีคอมเมิร์ซ³¹

การดำเนินการธุรกิจการค้าบนอินเทอร์เน็ตหรืออีคอมเมิร์ซ จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ร้านค้า ลูกค้า และผู้ให้บริการเชื่อมโยงระหว่างอินเทอร์เน็ตและระบบการชำระเงินเป็นต้น ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ ความสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องในระบบอีคอมเมิร์ซ มีดังนี้

³⁰ ความรู้เกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, <http://www.depthai.go.th>, หน้า 1

³¹ การค้าอิเล็กทรอนิกส์ <http://www.thaiwbi.com>, หน้า 2

รูปที่ 10.4

ภาพแสดงความสัมพันธ์ของระบบการค้าอิเล็กทรอนิกส์ E - Commerce

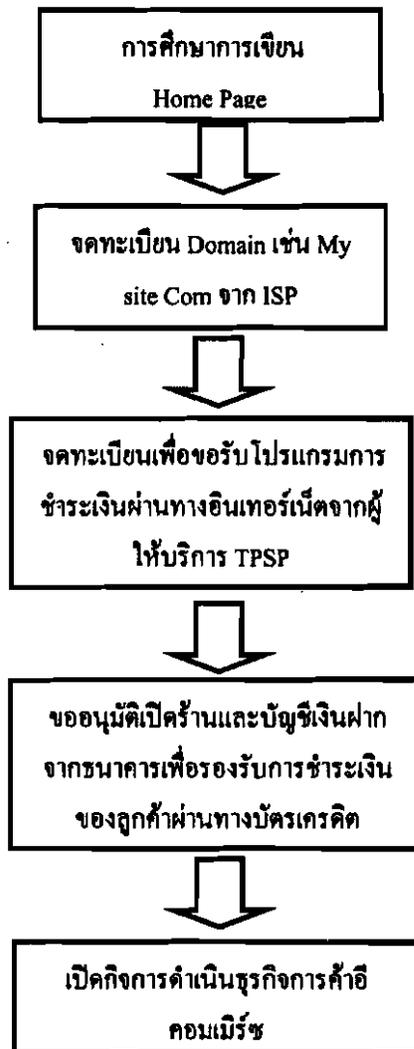
ตารางที่ 10.2

รายละเอียดของธุรกรรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าอิคอมเมิร์ซ

ลูกค้า (Customer)	Transaction Processing Service Provider หรือ TPSP	ผู้ขายหรือร้านค้า (Merchant)
<ul style="list-style-type: none"> - ลูกค้าสามารถใช้บัตร บัตรเครดิตหรือบัตร เครดิตวิซ่าจากทุก สถาบันการเงินทั่วโลก - ลูกค้าสามารถชำระค่า สินค้าและ/หรือบริการ ได้ด้วยการใช้บัตรเครดิต - การใช้บริการหักบัญชี เงินฝากของธนาคาร (Direct Debit) 	<p>องค์กรผู้บริหารและพัฒนา โปรแกรมการประมวลผลการ ชำระค่าสินค้าและ/หรือ บริการผ่านอินเทอร์เน็ต ให้กับ ร้านค้าหรือ ISP ต่างๆ ผ่าน Gateway โดย TPSP สามารถ ต่อเชื่อมระบบให้กับทุกๆ ร้านค้าหรือทุก ISP และทำ การอินเทอร์เน็ตระบบชำระ เงินผ่าน Gateway ของ ธนาคาร</p>	<p>ร้านค้าที่ฝาก Home Page ไว้กับ Web Site หรือ Virtual Mail ต่างๆ หรือร้านค้าที่ต้องการขายสินค้า และหรือบริการผ่านระบบ อินเทอร์เน็ตโดยเปิด Home Page บน Web Site ของตนเองเพื่อขาย สินค้าและหรือบริการผ่านระบบ ของธนาคาร ร้านค้าจะต้องเปิด บัญชีและสมัครเป็นร้านค้าสมาชิก อิคอมเมิร์ซกับธนาคารก่อน</p>
ธนาคาร: Bank		Internet Service Provider: ISP
<p>ธนาคารทำหน้าที่เป็น Payment Gateway คือ การตรวจสอบและอนุมัติวงเงินของผู้ถือบัตร เมื่อมีการสั่งซื้อสินค้าและ/หรือบริการทาง อินเทอร์เน็ตผ่านระบบของธนาคารและ ธนาคารจะโอนเงินค่าสินค้าและหรือบริการ นั้นๆ เข้าบัญชีของร้านค้าสมาชิก</p>		<p>เป็นองค์กรทำหน้าที่ให้บริการเชื่อมต่อระบบ การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตให้กับลูกค้า หลากหลายประเภท เช่น ร้านค้าหรือผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตทั่วไป ในทางปฏิบัติ ISP รับและ จดทะเบียน Domain หรือจะจัดตั้ง Virtual Mail เพื่อให้ร้านค้านำ Home Page มาฝาก เพื่อขายสินค้า</p>

ขั้นตอนการเปิดร้านค้า E – Commerce

เมื่อนักศึกษาได้ทราบถึงความหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ประวัติวิวัฒนาการอีคอมเมิร์ซ องค์ประกอบ ประเภท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของระบบการค้าอีคอมเมิร์ซแล้ว ดังนั้น นักศึกษาควรจะทราบถึงขั้นตอนการเปิดร้านค้า E – Commerce ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนโดยเริ่มจากการศึกษาการเขียน การจดทะเบียนผ่านขั้นตอน TPSP ติดต่อธนาคารและสุดท้ายคือเปิดดำเนินการ ดังแผนภาพข้างล่าง

รูปที่ 10.5

ขั้นตอนการเปิดร้านอีคอมเมิร์ซ

ระบบความปลอดภัย

อีคอมเมิร์ซได้สร้างระบบความปลอดภัยให้กับผู้ทำธุรกิจ โดยต้องผ่านขั้นตอนตรวจสอบความปลอดภัยดังต่อไปนี้

1. Encryption เป็นการเข้ารหัสและถอดรหัสระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำกิจกรรมซื้อขายในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ ซึ่งระบบนี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปสำหรับการใช้อินเทอร์เน็ต

2. Authentication เพื่อตรวจสอบผู้ได้รับอนุญาตแท้จริงให้เข้าถึงระบบและบริการในขั้นที่ได้ทำข้อตกลงกันไว้ล่วงหน้าแล้ว โดยผู้ใช้บริการต้องแจ้งข้อมูล Password ของผู้ได้รับอนุญาต

3. Firewalls เป็นระบบที่ทำงานร่วมกันระหว่าง Hard และ Software โดย Firewall จะวางอยู่ระหว่างเครือข่ายภายในองค์กร (Local Network) และเครือข่ายภายนอกอินเทอร์เน็ต เพื่อป้องกันการบุกรุกจากบุคคลภายนอกที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้ามาขโมยข้อมูลหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (Hacker) โดยผ่านทางเครือข่ายภายนอกอินเทอร์เน็ต

4. PKI System (Public Infrastructure) เป็นกลุ่มภายใต้หัวข้อ Security Service ซึ่งปกติจัดให้โดย Certificate (CA) Authentication Encryption และ Certificate Management ใช้เทคโนโลยีการเข้ารหัสและถอดรหัสโดยกฎหมายสาธารณะ

ประโยชน์ของอีคอมเมิร์ซ

1. เอกสารแนะนำสินค้าปกติต้องพิมพ์เอกสารมากมาย อีคอมเมิร์ซช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายพิมพ์เอกสาร เนื่องจากรายละเอียดสินค้าทั้งหมดได้นำเสนอผ่านเว็บ

2. ให้บริการแบบอัตโนมัติ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีพนักงานนั่งประจำ

3. นักลงทุนทุกระดับเช่น นักลงทุนมือใหม่มีเงินทุนน้อย นักลงทุนรายใหญ่มีเงินทุนมาก เป็นต้น สามารถทำธุรกิจอีคอมเมิร์ซได้

4. เปิดบริการขายได้ตลอด 7 วันในหนึ่งสัปดาห์ และวันละ 24 ชั่วโมง ดำเนินการตลอดปี หรือ 365 วัน โดยไม่มีวันหยุด

5. บริการอีคอมเมิร์ซ สามารถเรียกเก็บเงินและโอนเงินเข้าบัญชีบริษัทโดยอัตโนมัติ

อุปสรรคการทำอีคอมเมิร์ซ³²

1. มีปัญหาการทำสัญญาซื้อขายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีความถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่
2. ไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานในด้านภาษี เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายรองรับปัญหาการค้าขาย
3. ปัญหาการค้าขายสินค้าที่มีมูลค่าสูง เช่น อัญมณีต่าง ๆ การทำธุรกิจอีคอมเมิร์ซ จะเสร็จสมบูรณ์ต้องส่งมอบสินค้าให้ถึงผู้ซื้อ ปัญหาคือหาบริษัทขนส่งสินค้าอัญมณีมูลค่าสูงค่อนข้างยาก เนื่องจากบริษัทเหล่านี้มักจะปฏิเสธการขนส่ง สาเหตุจากมีโอกาสดูหายได้ง่าย
4. ปัญหาความไม่แน่ใจผู้ขายเป็นผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามธุรกิจถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่และน่าเชื่อถือหรือไม่ สาเหตุจากอีคอมเมิร์ซผู้ซื้อ ผู้ขายมิได้ใกล้ชิดกัน
5. ปัญหาช่องโหว่ให้พวกมิจฉาชีพ ทูริสต์และมือ โกง เช่น การปลอมบัตรเครดิต
6. ปัญหาในการจัดส่งสินค้าที่ไม่สะดวกรวดเร็ว หรือสินค้าชำรุดเสียหาย ซึ่งได้แก่ พวกสินค้าที่เป็นของสด เช่น อาหารหรือดอกไม้ สินค้าเหล่านี้อาจเสียหายหรือเสื่อมสภาพ นำมาเสียจกระยะเวลาในการขนส่งได้
7. ผู้ขายสินค้าไม่มีความมั่นใจว่าผู้สั่งซื้อจะสามารถจ่ายเงินค่าสินค้าหรือบริการหรือไม่ สาเหตุจากผู้ซื้อสินค้าอาจไม่ใช่บุคคลคนเดียวกันกับผู้ซื้อก็ได้
8. ธุรกิจอีคอมเมิร์ซยังไม่มีกฎหมายรองรับ ดังนั้นจึงมีความเสี่ยงสูง เพราะฉะนั้นผู้ทำธุรกิจอีคอมเมิร์ซ ควรเขียนคำอธิบายถึงขอบเขตความรับผิดชอบต่อลูกค้าให้ชัดเจนเช่นต้องแจ้งให้ลูกค้าทราบก่อนล่วงหน้า เมื่อซื้อสินค้าแล้ว บริษัทไม่รับคืนสินค้า เป็นต้น

หลักจริยธรรมสำหรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์³³

อีคอมเมิร์ซได้มีผลกระทบอย่างมากต่อการทำธุรกิจทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง ให้ประโยชน์หลายประการตัวอย่างเช่น ความสะดวกในการเลือกซื้อสินค้าอยู่ที่บ้านผ่านอินเทอร์เน็ต เนื่องจากอิทธิพลของเทคโนโลยีได้เปลี่ยนวิถีชีวิตมนุษย์และรูปแบบการทำธุรกิจ แต่พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

³² อุปสรรคในการทำอีคอมเมิร์ซ, <http://www.tuecom.velcall.com>, หน้า 1

³³ กลุ่มนักศึกษา TU X MBA รุ่นที่ 18 กลุ่มที่ 4 ปี ค.ศ. 2000 Business Policy บทที่ 12

หรือ E – Commerce มีผลเสีย เช่น มีช่องโหว่ของการทุจริต ทำให้ความเชื่อถือต่อตัวสินค้าและพนักงานขายลดลง ซึ่งเป็นผลให้ระดับความซื่อสัตย์สำหรับสองคนที่จะบรรลุข้อตกลงธุรกิจร่วมกันลดลง เนื่องจากการทำธุรกิจต้องอาศัยความซื่อสัตย์ในสิ่งที่ได้กระทำลงไป (Transaction Trust) ในขณะที่ความเป็นส่วนตัวของบุคคลแต่ละคนลดลงทางแก้ไขคือ การเพิ่มคุณค่าของข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาขีดความสามารถของไอที ในการเก็บรวบรวมประมวลผลและเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ดังนั้นผู้บริหารอีคอมเมิร์ซจำเป็นต้องมีหลักจริยธรรม (Ethical Principles) ในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

หลักจริยธรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามข้อเสนอของกลุ่มนักศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้กับทุกองค์กรและสมาชิกอุตสาหกรรมที่ได้รับการสนับสนุน เพื่อที่จะนำเอาหลักการต่างๆของจริยธรรมไปปฏิบัติในการทำธุรกิจอีคอมเมิร์ซมีดังนี้

1. ให้ผู้ตรวจสอบที่มีคุณวุฒิตรวจสอบประจำปี เช่น การตรวจสอบบัญชีการเงิน (Accountability) ซึ่งเป็นการยอมรับขององค์กรที่จะให้ความช่วยเหลือองค์กรต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายทางด้านการบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรม

2. ขั้นตอนการทำงานและการพัฒนาควรกำหนดเป็นนโยบายให้สอดคล้องกับหลักจริยธรรมในการทำอีคอมเมิร์ซ

3. มีบทลงโทษองค์กรที่มีพฤติกรรมอาจจะทำให้ผิดหลักจริยธรรมและลงโทษด้านวินัยกับพนักงานบริษัทที่ทำผิดระเบียบวินัย

4. ให้องค์กรแสดงเจตนารมณ์สนับสนุนหลักจริยธรรมต่างๆของอีคอมเมิร์ซผ่านอินเตอร์เน็ตขององค์กร ประกาศในสถานที่ทำงานและรายงานประจำปี

5. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานองค์กรที่ให้การสนับสนุนหลักจริยธรรมอีคอมเมิร์ซรวมถึงความพยายามพัฒนาตลาดการทำงานต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการพัฒนาจริยธรรมในตลาดออนไลน์ (e –Marketplace)

6. เพื่อให้องค์กรที่มีหลักจริยธรรมเป็นที่ยอมรับ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) เพื่อให้พนักงานเคร่งครัดในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับระเบียบและวิธีการทำงานขององค์กร

7. รวบรวมสถิติข้อมูล ประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักจริยธรรมการทำงานขององค์กรอย่างต่อเนื่องและตีพิมพ์ประกาศให้ทุกหน่วยงานในองค์กร ได้ทราบอย่างทั่วถึง

8. เพิ่มพูนความรู้พนักงานและสนับสนุนให้พนักงานปฏิบัติตามระเบียบวิธีการทำงานที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมขององค์กร โดยจัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมจริยธรรม อิคอมเมิร์ซอย่างค่อเนื่อง

อีคอมเมิร์ซเว็บไซต์³⁴

เว็บไซต์อีคอมเมิร์ซที่นักศึกษาควรทราบมีทั้ง Website ในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงสถาบันการเงินที่ให้บริการด้านการทำธุรกรรมผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยสังเขปมีดังนี้

ให้บริการจัดตั้ง E – Commerce Website

- Velocall.com
- Weloveshopping.com (TRUE)
- yahoo.com
- Econgoc.com
- Bigstep.com
- Veloshopping.com
- Freemerchant.com
- Shoppingthailand.com (ชมรม OTOP Thailand)
- Vstore.com
- Bizland.com
- Payaftersale.com

เว็บไซต์ไทย

- Ecommerce.or.th: ให้ข้อมูลที่ตีมา
- Siamweb.com
- Thaiecommerce.net: กระทรวงพาณิชย์
- thaitradeport.com: อีคอมเมิร์ซถูกทุ่งที่น่าจับตามองของจังหวัดเชียงใหม่

---

³⁴ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, <http://www.thaiall.com>, หน้า 4

- Siam e-commerce.com
- thbuy.com: จำหน่ายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์
- Ecombot.com: รับวาง Host และค่าขาย

เว็บไซต์ต่างประเทศ

- List by yahoo: มีมากกว่า 5,000 เว็บไซต์
- Networksolutions: รับจดชื่อ domain
- CDnew
- NASDAQ: แสดงราคาหุ้นเว็บไซต์ที่เข้าตลาดทุน
- Apartment
- Barnesandnoble: ขายหนังสือ
- Amazon: ขายหนังสือ
- Ebay: ประมูลออนไลน์
- YAHOO: รับตั้งร้านในอินเทอร์เน็ต
- Shopping

บริการธนาคารพาณิชย์

- thaipay.com: รับชำระเงินผ่านบัตรเครดิต
- asianpay.com: สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่มีทั้งเว็บไซต์ภาษาไทยและอังกฤษ
- ธนาคารกรุงไทย 665-5450 <http://www.ktb.co.th>
- ธนาคารกรุงเทพ 230-2497 <http://www.bbl.co.th>
- ธนาคารไทยพาณิชย์ 554-5000 <http://www.scpark.com>
- ธนาคารเอเซีย 287-2211 ต่อ 1226 ฝ่ายผลิตภัณฑ์บัตรเครดิต <http://www.boa.co.th>
- ธนาคารกสิกรไทย 1571 เป็น eservice <http://www.tfb.co.th>

กิจกรรมที่ 6

1. จงอธิบายความหมาย องค์ประกอบและประเภทของพหุมิชย์อิเล็กทรอนิกส์
2. อีคอมเมิร์ซ ได้สร้างระบบความปลอดภัยอย่างไรบ้าง
3. ปัญหาและประโยชน์การใช้อีคอมเมิร์ซ อธิบายพอสังเขป
4. เนื่องจากการใช้อีคอมเมิร์ซมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนั้นจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์จริยธรรมสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้นักศึกษาอธิบายหลักจริยธรรมสำหรับพหุมิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างย่อๆ

การผสมผสานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้กับทุนนิยมใหม่

ในช่วงที่ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านสู่ยุคสังคมนิยมความรู้ คนไทยต้องปรับเปลี่ยนให้ เป็นมนุษย์ที่แท้จริง ซึ่งมีคุณค่าพื้นฐานเป็นองค์ประกอบ และประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ ให้คนไทยและประเทศไทยสามารถพัฒนาก้าวหน้าอย่างยั่งยืนท่ามกลางกระแสทุนนิยมใหม่

คุณค่าพื้นฐานในมนุษย์ที่แท้จริง

มนุษย์ที่แท้จริง จะเกิดขึ้น ได้ภายใต้เงื่อนไขมนุษย์ต้องมีคุณค่าพื้นฐานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้ศักยภาพ คุณค่า อุดมคติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ได้แสดงออกอย่างเต็มที่

คุณค่าพื้นฐานของมนุษย์มี 4 ประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม อิสระเสรีภาพ และความมีเสถียรภาพ คุณค่าพื้นฐานดังกล่าวมีอยู่ทุกระดับ ได้แก่ ระดับปัจเจกบุคคล องค์กร และ ประเทศชาติ

คุณค่าพื้นฐานของมนุษย์ที่แท้มี 4 ประการ คือ

- 1) การเปลี่ยนแปลง (change) เพื่อให้สถานภาพของตนดีขึ้นกว่าเดิม เป็นการตอบสนอง ต่อโลกภายนอก เช่น การพัฒนาการเจริญเติบโต การแสวงหาโอกาส

2) การมีส่วนร่วม (Participation) เนื่องจากโลกภายนอกมีความไม่แน่นอน ดังนั้นการ
แสดงออกของเจตนารมณ์จึงมีหลากหลาย เช่น การเป็นสมาชิกของกลุ่ม การมีส่วนร่วม การเป็นที่
ได้รับการยอมรับทางสังคม และการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ

3) อิสรเสรีภาพ (Freedom) เมื่อมนุษย์ต้องการปรับเปลี่ยนการแสดงออกกับโลกภายนอก
โดยเน้นความไม่ต้องการ ไม่พึ่งพอใจที่จะยึดติดอยู่ในกรอบหรือกฎเกณฑ์ของสังคมในขณะนั้น
มนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมของตน มีความต้องการเป็นอิสระ การมีสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรม ฯลฯ

4) ความมีเสถียรภาพ (Stability) เป็นการตอบสนองความต้องการในเรื่องเกี่ยวกับความ
แน่นอนที่เกิดจากภายใน เช่น ความชัดเจน ความต่อเนื่อง ความมั่นคง ความรู้สึกผ่อนคลาย การ
คาดการณ์ล่วงหน้า การมีสุขภาพทางกายและทางใจที่ดี และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

มนุษย์ต้องการคุณค่าพื้นฐานทั้ง 4 ประการ ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งแตกต่างจาก Maslow's
Hierarchy of Needs³⁵ เน้นว่า มนุษย์มีลำดับขั้นของความต้องการ โดยเริ่มต้นตามลำดับแรกไปสู่
ลำดับสุดท้าย ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง

ในบางเหตุการณ์คุณค่าพื้นฐานเป็นปัจจัยสนับสนุนเช่น เมื่อมนุษย์ต้องการอิสรเสรีภาพ ก็
จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง ภายใต้อิทธิพลหรือเหตุผลของการมีส่วนร่วมและนำไปสู่การ
เสริมสร้างความมีเสถียรภาพให้กับตนเอง เป็นต้น

ในบางเหตุการณ์คุณค่าพื้นฐานจะเป็นตัวลบล้างหรือถ่วงดุล ยกตัวอย่างเช่น เมื่อคุณ
ต้องการการเปลี่ยนแปลง ก็ต้องตระหนักถึงเสถียรภาพ ที่อาจสูญเสียไป หรือคนที่ต้องการมีส่วน
ร่วม ก็ต้องยอมรับกับการสูญเสียอิสรเสรีภาพ เป็นต้น

---

³⁵ Janet A. Simons, Donald B. Irwin and Beverly A. Drinnien Maslow's Hierarchy of
Needs West Publishing Company, New York, 1987, <http://en.wikipedia.org>, . p.1

สังคมฐานความรู้กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^{๓๖}

หัวใจสำคัญที่เป็นพลังขับเคลื่อนของโลกสังคมฐานความรู้คือความรู้และคุณธรรม ในขณะที่เดียวกันความรู้และคุณธรรมได้เป็นข้อกำหนดสองเงื่อนไขสำคัญของการสร้างภูมิคุ้มกัน ความพอประมาณและความมีเหตุผล ซึ่งเป็นสามห่วงสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อเปรียบเทียบกับเงินเหรียญซึ่งมี 2 ด้าน กล่าวได้ว่าด้านหนึ่งของเหรียญได้แสดงถึงโลกสังคมฐานความรู้ ซึ่งมีมนุษย์อาศัยอยู่จำนวนมาก มนุษย์เหล่านี้ต่างมีความคาดหวัง เป้าหมาย อุดมคติ ค่านิยม ความเชื่อ สัมพันธภาพและปฏิสัมพันธ์ ในทางตรงกันข้าม อีกด้านหนึ่งของเหรียญจะเป็นโลกแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งให้หลักปรัชญา วิธีการ แนวคิดและหลักปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่โลกสังคมฐานความรู้

ความพอประมาณ

คือทางสายกลาง การที่มนุษย์มีความสุขได้มิใช่เป็นการแยกตัวโดดเดี่ยว แต่ยังคงดำเนินชีวิตอยู่ในโลกได้อย่างปกติ ซึ่งเป็นโลกที่ต้องเผชิญกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ เผชิญกับแรงกดดันจากการแข่งขัน แต่สามารถอยู่รอดได้ โดยมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันเป็นปัจจัยป้องกัน เมื่อสามองค์ประกอบนี้ครบถ้วน มนุษย์ก็จะมีความสุข ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออัญเชิญพระราชดำรัสของในหลวง เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2541 ความดังนี้

“คนเรากล้าพอใจในความต้องการ ก็มีโลกน้อย เมื่อมีโลกน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิดอันนี้ไม่ไช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนนั้นก็อยู่เป็นสุข”

ความมีเหตุผล

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมือนและความแตกต่างจากความมีเหตุผล ซึ่งเป็นค่านิยมหนึ่งที่ขับเคลื่อนสังคมอุตสาหกรรม ความมีเหตุผลในสังคมอุตสาหกรรมให้ความสำคัญ

---

^{๓๖} ศศิณี สัจจรัศมี, ทุนนิยมใหม่.... การปรับตัวของสังคมไทย วารสารคอกเบียร์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 331 ประจำเดือนมกราคม 2552 หน้า 41-44

กับการใช้ความรู้ตระรกและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเอาชนะธรรมชาติโดยมุ่งเน้นการสร้าง Man Made Environment โดยไม่คำนึงถึงการบูรณาการองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นให้เข้ากับจริยธรรม คุณธรรม หรือนุโยชนธรรม.

ในทางตรงกันข้าม ความมีเหตุผลในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ผสมผสานองค์ความรู้ตระรกและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ให้กลมกลืนกับจริยธรรม คุณธรรม นุโยชนธรรมและความมีเหตุผลกับชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมหลายอย่างเป็น Short Term Gain, Long Term Gain และพฤติกรรมบางอย่างก็เป็น Short Term Loss, Long Term Loss เช่นกัน

Short Term Loss, Long Term Gain

พฤติกรรมหลายกิจกรรมในโลกแห่งความเป็นจริงเป็นการเผชิญกับภาวะ Short Term Loss, Long Term Gain นั่นคือ ผู้ประพฤติดูอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องลำบาก ณ ปัจจุบัน แต่ในอนาคตจะสบายหรือไม่มีปัญหา เช่น

- การกระจายอำนาจ ความมั่งคั่งและโอกาสจากส่วนกลางไปให้กับระดับท้องถิ่น ในระยะเริ่มแรกมีอุปสรรคและปัญหาการถ่ายโอนอำนาจ เนื่องจากท้องถิ่นต้องใช้ระยะเวลาเรียนรู้ความเข้าใจการปรับตัวแต่ในระยะยาว เมื่อท้องถิ่นสามารถปฏิบัติได้แล้วผลลัพธ์ที่ได้ตามมาคือประโยชน์มหาศาล

- การดำเนินนโยบายส่งเสริมการส่งออก ควบคู่กับการลดการนำเข้า โดยให้ความสำคัญการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ เพราะปัจจุบันสินค้าส่งออกส่วนใหญ่พึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศสูง

- สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระยะยาว จำเป็นต้องปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยเน้นการลงทุนด้านการวิจัยและการพัฒนาการสร้างนวัตกรรมและการยกระดับสมรรถนะของทุนมนุษย์ในองค์กรภาคเอกชน

- คนที่มีความตั้งใจเปลี่ยนพฤติกรรมจากชอบสูบบุหรี่และดื่มเหล้า การยกเลิกในวันแรกๆ มีความทรมาน แต่ในระยะยาวเมื่อยกเลิกได้สุขภาพดีขึ้น ประหยัดเงิน

- นักศึกษารู้จักประหยัด ขยันเรียน เมื่อจบการศึกษามีงานทำ การดำรงชีวิตสุขสบาย ไม่มีปัญหาหนี้สิน

Short Term Gain, Long Term Loss

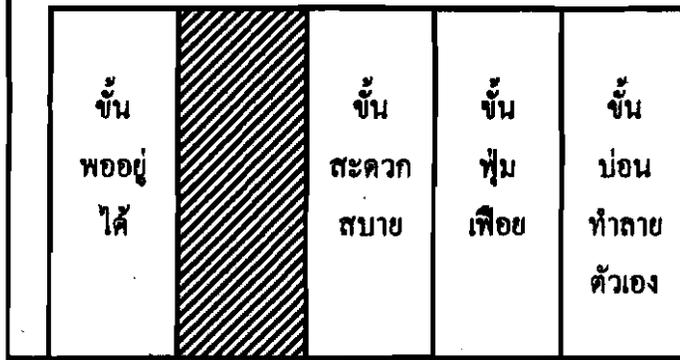
พฤติกรรมหลายอย่าง ผู้ประพฤตินี้จะต้องเผชิญกับความทุกข์สบายในวันนี้แต่ลำบากและยุ่งยากในวันข้างหน้า เช่น

- การเมืองมุ่งเน้นนโยบายประชานิยม จุดประสงค์เพื่อต้องการคะแนนเสียงจากประชาชน โดยละเลยการพัฒนาขีดความสามารถ การศึกษา ทัศนคติเพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถพึ่งพาตนเองและยืนอยู่ได้ด้วยตนเองในระยะยาว
- นโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในเชิงปริมาณ จุดประสงค์เพื่อต้องการเม็ดเงินและการสร้างงาน โดยละเลยการให้ความสำคัญกับคุณภาพของการลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการปรับโครงสร้างของอุตสาหกรรมในประเทศ อนาคตอุตสาหกรรมไทยมีปัญหามากมาย
- การประกันราคาพืชผลเกษตร โดยปราศจากการเปลี่ยนแปลงพันธุ์พืช ขาดการสนับสนุนการเรียนรู้ เทคโนโลยี การวิจัย ทั้งในส่วนก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว ผลผลิตในระยะยาวมีแนวโน้มลดลง
- การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร การมีวุ่นวาย การติดยาเสพติด หรือการออกจากโรงเรียนในวัยเรียนจนเกิดภาวะขาดเรียน
- การส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเน้นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว โดยไม่ได้พิจารณาเชิงคุณภาพหรือมีมาตรการรองรับที่เพียงพอ ส่งผลกระทบตามมาคือสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวถูกทำลาย

ภูมิคุ้มกัน

คนที่มีความรู้และคุณธรรมเป็นบุคคลที่มีภูมิคุ้มกัน การมีความรู้และคุณธรรม จะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการรับมือกับความเสี่ยง ความไม่แน่นอน ความผันผวนที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ในทางปฏิบัติภูมิคุ้มกันมิใช่มีประโยชน์ในเชิงรับเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีประโยชน์เชิงรุกกล่าวคือความรู้และคุณธรรมนั้นเป็นพลังมหาศาลในการหิบบจยโอกาสดี ๆ และปรากฏการณ์ดี ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโลกสังคมนานความรู้

ความสุข

ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

รูปที่ 10.6

ขอบเขตแห่งความสุข

ขอบเขตแห่งความสุข

ขอบเขตแห่งความสุข เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปกับการบริโภค องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การดำรงชีวิตมนุษย์มีความสุขคือ ความประพฤติกและการรู้จักความพอประมาณ บนขอบเขตแห่งความสุขของตนเอง (รูปที่ 10.6)

ชีวิตประจำวัน มนุษย์ต้องบริโภคสินค้าหรือบริการ การบริโภคสินค้าหรือบริการในหน่วยแรก ๆ สามารถบรรเทาความขาดแคลนหรือช่วยเพิ่มความพึงพอใจเมื่อเปรียบเทียบกับเงินที่จ่ายไป เราเรียกการบริโภคขั้นนี้ว่าการบริโภคที่จำเป็น

แต่ถ้ามนุษย์ต้องการความพึงพอใจจากการบริโภคสินค้าหรือบริการนั้นๆเพิ่มมากขึ้นเช่น เปลี่ยนจากเสื้อเชิ้ตสีจืดจางจากร้านธรรมดาๆ ไปเป็นร้านใหญ่โตหรือเปลี่ยนจากนั่งรถเมล์ธรรมดา มาเป็นรถเมล์ปรับอากาศ เราเรียกการบริโภคขั้นนี้ว่า การบริโภคขั้นสะดวกสบาย ซึ่งหมายความว่า เราต้องจ่ายเพิ่มขึ้นหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับความพึงพอใจที่เพิ่มขึ้นด้วย

แต่ถ้าหากมนุษย์ยังต้องการหรือเรียกหาความพึงพอใจจากการบริโภคสินค้ามากขึ้นกว่าเดิมอีก เช่น ต้องการเปลี่ยนจากการนั่งรถเมล์ปรับอากาศเป็นการนั่งรถลีมูซีนหรือต้องการเลือก

ซื้อเสื้อผ้ามีแบรนด์เนมต่างๆจากห้างหรูๆ เราเรียกว่า การบริโภคขั้นฟุ่มเฟือย นั่นคือเราต้องเสียเงินเพิ่มขึ้นมาก แต่ผลที่ได้รับคือเพิ่มขึ้นจากเดิมไม่มากนัก

ความพึงพอใจดังกล่าวมาแล้ว ถ้าหากยังไม่เพียงพอและเรายังต้องการความพึงพอใจมากยิ่งขึ้นไปอีก นั่นคือต้องใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น และเมื่อทบทวนเงื่อนไขข้อจำกัดทางการเงินและต้นทุนของเวลาที่เราได้เสียไปเพื่อหาเงินมาซื้อสินค้า นั้น เราพบว่าความพึงพอใจของเราอาจจะลดลงแทนที่จะเพิ่มขึ้น เราเรียกการบริโภคขั้นนี้ว่า การบริโภคขั้นบันทอนตนเอง ขอบเขตแห่งความสุขแสดงให้เห็นและเตือนสติเราว่าลำดับขั้นการบริโภคที่มากขึ้นเรื่อยๆแบบไม่มีขีดจำกัดโดยขาดความรู้ และคุณธรรมดกข้านเตือนสติ มิได้ช่วยให้มนุษย์มีความสุขเพิ่มขึ้น

พื้นที่การดำรงชีวิตพอประมาณบนขอบเขตแห่งความสุข จึงเป็นพื้นที่ระหว่างขั้นพออยู่ได้กับขั้นสะควกสบาย พฤติกรรมที่อยู่ต่ำกว่าเส้นพออยู่ได้เรียกว่า “ตระหนี่” แต่ถ้าทำอะไรเกินกว่าเส้นความสะควกสบายเรียกว่า “ฟุ่มเฟือย” เพราะฉะนั้นการทำอะไรที่อยู่ในพื้นที่การดำรงชีวิตพอประมาณนั้นเรียกว่าประหยัด อย่งไรก็ดี ภารกิจในชีวิตประจำวันสามารถยืดหยุ่นได้ เช่น เราอาจจะมีรายจ่ายฟุ่มเฟือยไปบ้างนานๆ ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนกับความสุขในมิติอื่นๆ ย่อมเป็นเรื่องธรรมดาแต่ไม่ใช่ทุกครั้งไป ทุกอย่างมีมากมีน้อย มีความยืดหยุ่น ไม่ใช่ยึดติดอยู่ในกรอบของความพอประมาณเพียงอย่างเดียวตลอดเวลา

กิจกรรมที่ 7

1. คุณค่าพื้นฐานของมนุษย์มีกี่ประการ อะไรบ้าง อธิบายพอสังเขป
2. ให้อธิบายความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกันตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขอบเขตแห่งความสุขหมายถึงอะไร มนุษย์สามารถปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างไร ให้นักศึกษาอธิบายพอเข้าใจ

สรุป

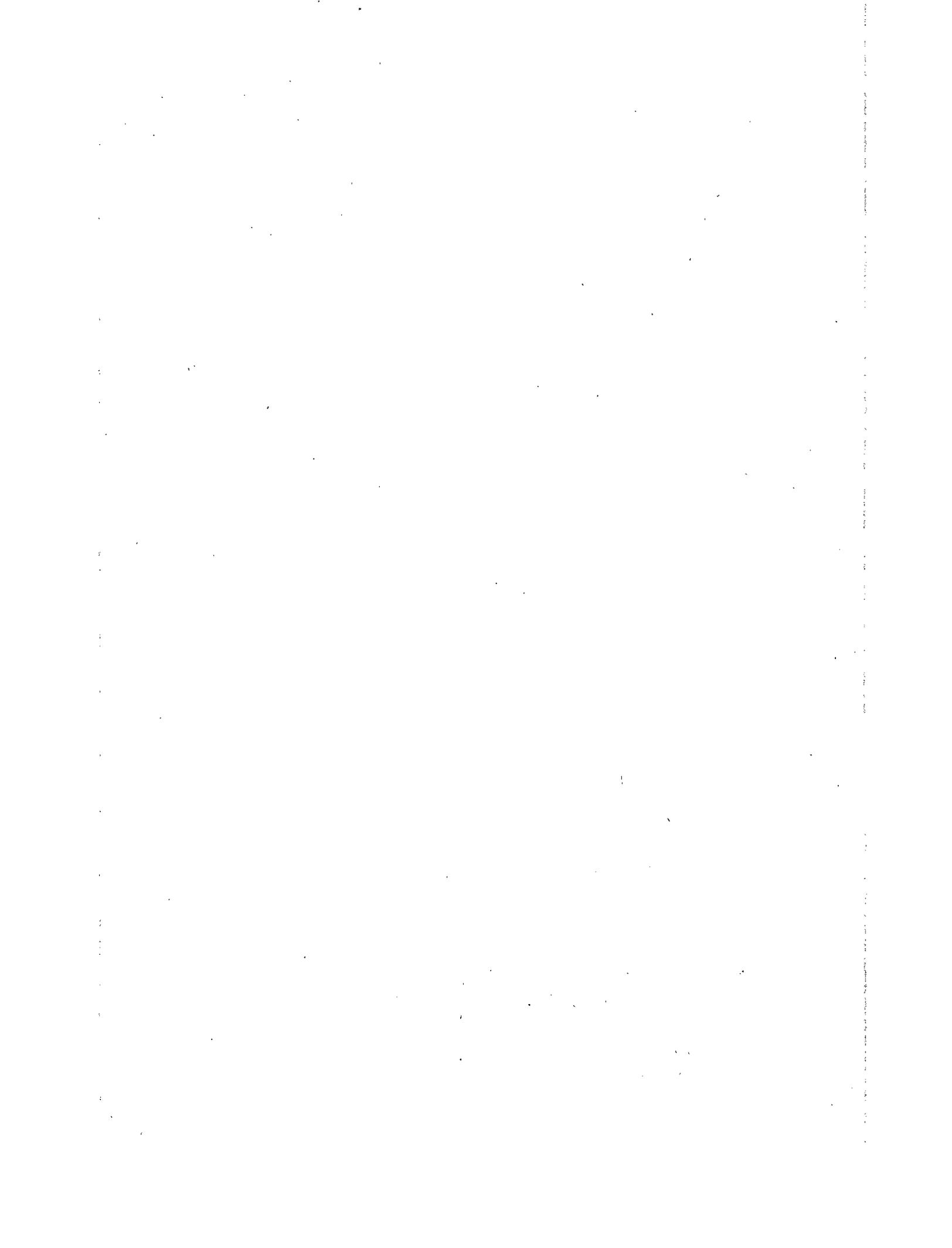
ทฤษฎีใหม่ มีพัฒนาการเริ่มต้นจากสังคมชนบท ก้าวมาสู่สังคมเกษตรกรรม สังคมอุตสาหกรรม สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมฐานความรู้ในปัจจุบัน

สังคมฐานความรู้ เป็นทุนนิยมใหม่ มีองค์ประกอบสมบูรณ์หลายประการ เช่น พฤติกรรม มนุษย์สนใจใฝ่หาความรู้ในวงกว้าง ได้แก่ ความรู้ในห้องเรียน แสวงหาความรู้และประสบการณ์ จากสังคมเครือข่าย ซึ่งเป็นโลกไซเบอร์ มนุษย์สัมพันธ์และผูกพันกันเป็นกัลยาณมิตรทั่วโลก ความ สะดวกสบายมีมากเป็นทวีคูณ อินเทอร์เน็ต ระบบดิจิทัล การอีเมลล์ และความทันสมัยต่างๆ ช่วย ให้การดำเนินชีวิตประจำวันและธุรกิจคล่องตัว E-Business, E-Commerce นิยมใช้แพร่หลาย

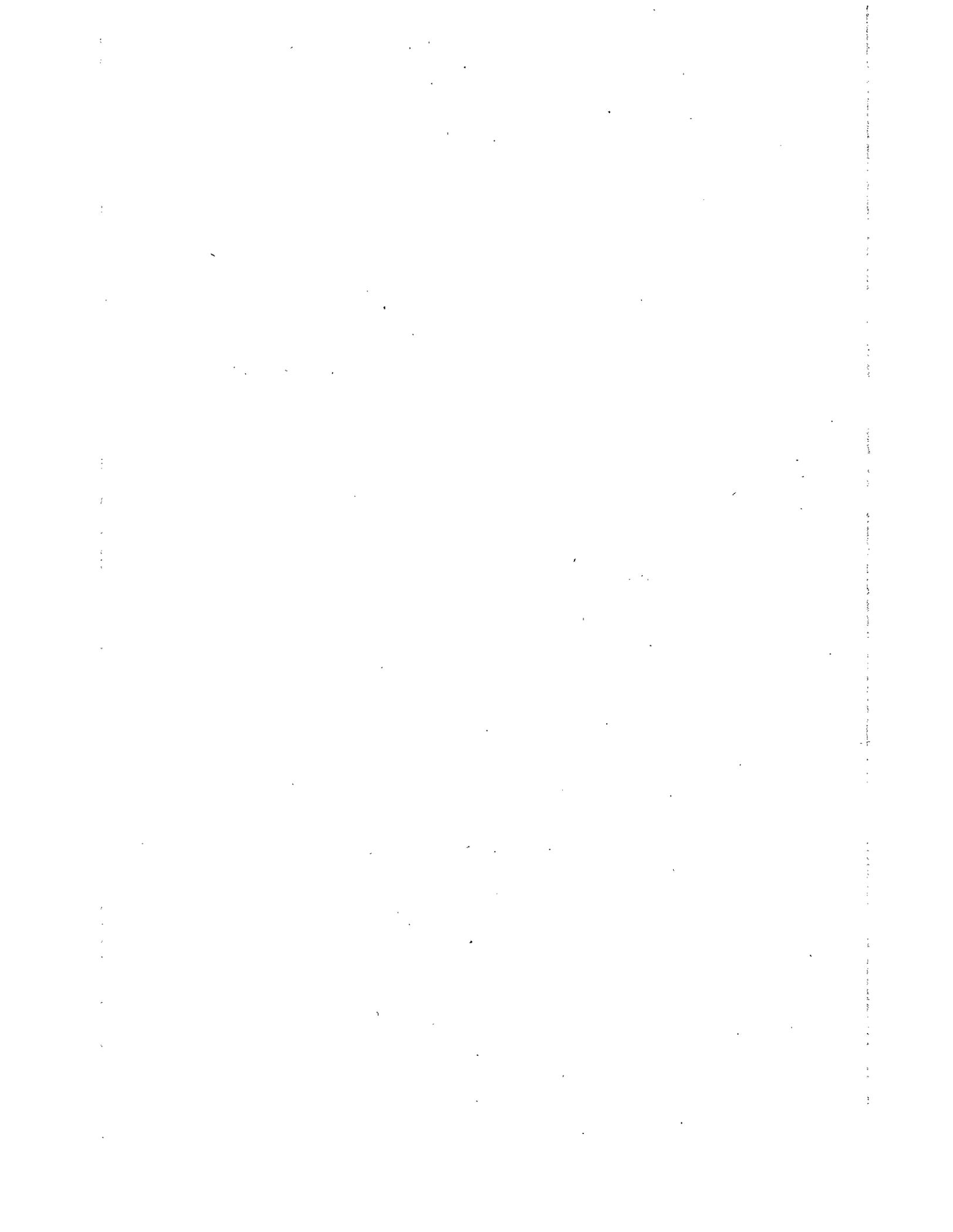
อย่างไรก็ดีอิทธิพลของทุนนิยมใหม่ได้แทรกซึมเข้าสู่ประเทศกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยได้ดูดซับทุนนิยมใหม่ ดังจะเห็นได้จากวัยรุ่นนิยมใช้อินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลายและ ฟุ่มเฟือย ซึ่งให้ผลดีถ้าหากรู้จักประยุกต์ใช้ ให้ผสมผสานกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั่นคือการ รู้จักใช้อินเทอร์เน็ตอย่างพอประมาณ มีเหตุมีผล ไม่ฟุ่มเฟือยและการมีสติกลั่นกรองเลือกคบหา สมาคมกับกัลยาณมิตรที่ดี ในที่สุดความสะดวก ความสบาย ความประหยัด ความทันสมัยและ ความสุขจะเกิดขึ้นในโลกทุนนิยมใหม่

แบบฝึกหัด

1. อธิบายวิวัฒนาการทุนนิยมใหม่
2. ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนในสังคมฐานความรู้ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้อย่างแพร่หลาย อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวมีอะไรบ้าง มีประโยชน์อย่างไร
3. โลกไซเบอร์คืออะไร
4. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แนวความคิดอะไรบ้าง สำหรับการปรับตัวตามกระแสทุนนิยมใหม่

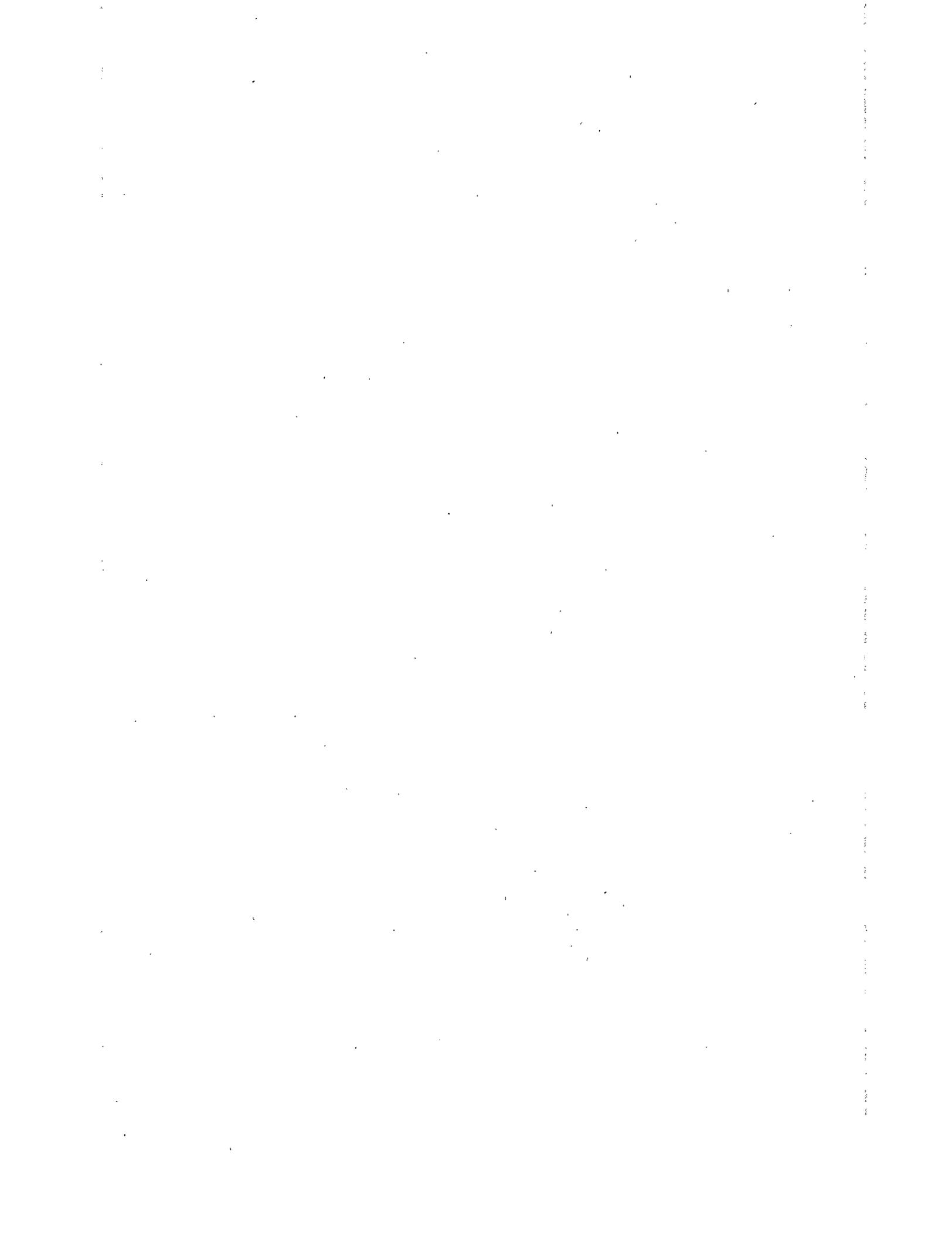

การประเมินผลหลังการเรียน

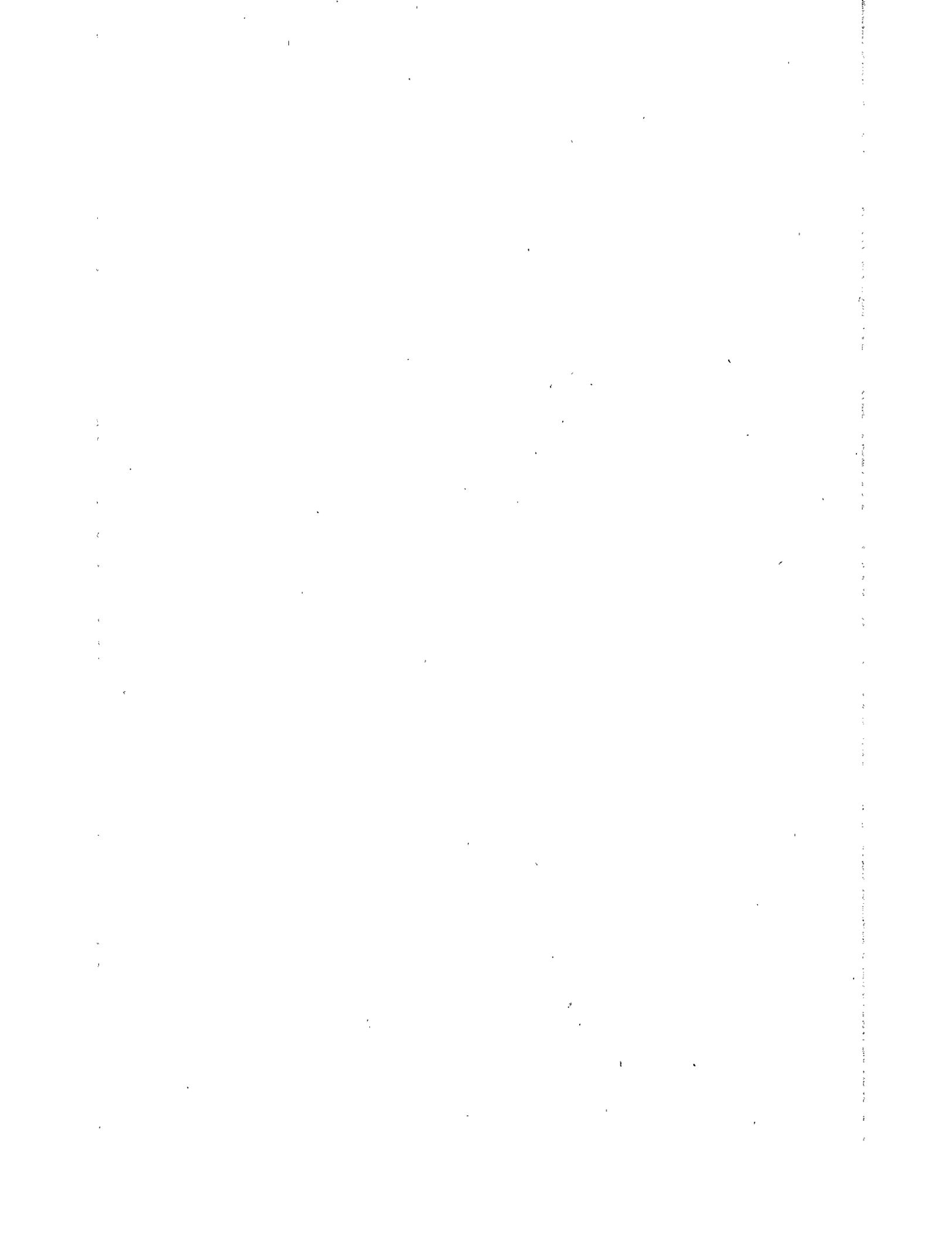

การประเมินผลหลังการเรียน

1. การทำธุรกิจระหว่างประเทศ ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกให้ความสำคัญกับปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศอย่างไร
2. ให้นักศึกษาอธิบายหัวข้อต่อไป่นี้ มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาการตลาดเพื่อการส่งออกอย่างไรบ้าง
  - การผลิต
  - การตลาด
  - บรรจุภัณฑ์
  - Benchmarking
3. ภาวะโลกร้อน ผลกระทบและแนวทางการลดภาวะโลกร้อนอย่างไรบ้าง นักศึกษาสามารถประชาสัมพันธ์และเป็นผู้นำชี้แนะประชาชนไทยให้ร่วมกันแก้ปัญหาอย่างไร
4. ลักษณะเด่นและคีย์ของทุนนิยมใหม่มีอะไรบ้าง นักศึกษาจะใช้ลักษณะเด่นอย่างไรบ้าง จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาประเทศไทยมากที่สุด

เฉลยคำตอบ

1. การทำธุรกิจระหว่างประเทศ ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกให้ความสำคัญกับปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศอย่างไร

การดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกต้องตระหนักถึงปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งมีอิทธิพลกระทบโดยตรงและทางอ้อมแก่ผู้ประกอบการ และผู้ลงทุนระหว่างประเทศ ปัจจัยภายใน คือ การคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของประเทศคู่ค้า เช่น เศรษฐกิจ การเมืองและกฎหมาย คู่แข่งขัน และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้อิทธิพลสภาพแวดล้อมต่างๆทั้งระดับจุลภาคและมหภาค ได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจระหว่างประเทศ

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ นักธุรกิจระหว่างประเทศ เมื่อตัดสินใจลงทุน จะต้องวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจประเทศนั้นๆให้ละเอียด โดยศึกษาข้อมูลสถิติ ข่าวสารเศรษฐกิจ การวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นต้น การศึกษาให้รอบคอบเกี่ยวกับสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศที่จะไปลงทุน โดยมีจุดประสงค์ เช่น (1) เพื่อป้องกันการเสี่ยงภัยด้านการขาดทุน (2) การวางแผนการลงทุนให้รัดกุม (3) ความยืดหยุ่นด้านการบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพ และ (4) เตรียมแนวทางป้องกันและแก้ปัญหากิจการ เป็นต้น

การเมืองและกฎหมาย บรรยากาศทางการเมืองของประเทศที่เข้าไปลงทุนหรือทำธุรกิจระหว่างประเทศ ถ้าบรรยากาศการเมืองมีความสงบเรียบร้อย สร้างความเชื่อมั่นให้นักธุรกิจระหว่างประเทศ มั่นใจเสถียรภาพและยินดีติดต่อค้าขาย อย่างไรก็ตามนโยบายของภาครัฐบาล เป็นสิ่งที่นักธุรกิจระหว่างประเทศให้ความสำคัญ เพื่อนำมากำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น ภาษีอากร การกำหนดโควตาการนำเข้าและส่งออก รวมตลอดถึงกฎหมายที่เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศ

คู่แข่ง การแข่งขันเป็นปัจจัยหนึ่งที่นักธุรกิจระหว่างประเทศให้ความสำคัญ ทั้งนี้ตลาดที่มีการแข่งขันต่ำและยังไม่อิ่มตัว ผู้ลงทุนให้ความสนใจสูงกว่าประเทศที่ตลาดภายในมีการแข่งขันสูง เนื่องจากการแข่งขันทำให้ต้นทุนสูง ต้องเพิ่มศักยภาพการผลิต กลยุทธ์การตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ความแตกต่างของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของทั้งสองประเทศอาจเปลี่ยนแปลงทุกวัน ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราโดยเปรียบเทียบจึงเปลี่ยนไป ดังที่ปรากฏค่าสกุลเงินบาทเทียบกับดอลลาร์ สรอ. หรือสกุลอื่น ๆ ในแต่ละวันไม่เท่ากัน ได้ส่งผลให้เกิดกำไรหรือขาดทุนจากความแตกต่างของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

ต่างประเทศ และผู้ส่งออกมีรายได้เพิ่มขึ้น สาเหตุจากค่าเงินบาทอ่อนตัวเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สหรัฐ ทำให้ราคาสินค้าถูกกว่าคู่แข่ง กระตุ้นสินค้าออกขายดี เป็นต้น

ความผันผวน ของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศจนค่าเงินสูงต่ำ แยกต่างกัน และเสี่ยงกับการขาดทุน ผู้บริหารธุรกิจระหว่างประเทศได้ตระหนัก ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อหนีปัญหาและปกป้องปัญหาการเงินในอนาคต

เหตุการณ์ปี 2551 ผู้ส่งออกไทยได้เผชิญกับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ค่าเงินบาทแข็งตัวเทียบกับดอลลาร์ สหรัฐ ข้อดี การนำเข้าวัตถุดิบและวัตถุดิบกึ่งสำเร็จรูปต้นทุนต่ำลง การบริโภคสินค้านำเข้าต่างประเทศสูงขึ้น ข้อเสีย สินค้าออกไทยมีราคาสูงกว่าคู่แข่ง สัดส่วนมาร์เก็ตแชร์ตลาดต่างประเทศหดตัวและศักยภาพการแข่งขันไทยลดลง เป็นต้น

ยุคโลกาภิวัตน์ได้เชื่อมโยงโลกทุกส่วน ส่งผลให้ปัจจัยภายในและภายนอกมีความสัมพันธ์กัน มีอิทธิพลและส่งผลกระทบธุรกิจระหว่างประเทศต่าง ๆ ความเข้มข้นและรุนแรงแตกต่างกันไป ขึ้นกับความมั่นคงของเศรษฐกิจแต่ละประเทศและการดำเนินนโยบายที่ถูกต้องสามารถผ่อนคลาปัญหาหรือพัฒนาประเทศให้เจริญยั่งยืนในอนาคตต่อไปได้

ปัจจัยภายนอก ที่สำคัญได้แก่ สถาบันระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น ธนาคารโลก องค์การสหประชาชาติ องค์การการค้าโลก ภัยจากผู้ก่อการร้ายข้ามชาติ จริยธรรมและธรรมาภิบาล เขตการค้าเสรี และโลกดิจิทัล เป็นต้น

ธนาคารโลก (The World Bank) ประเทศสมาชิกสามารถกู้ยืมเงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนในแต่ละปี ธนาคารโลกให้สมาชิกกู้ยืมเงินจำนวนมหาศาล เงินกู้ยืมเหล่านี้ได้ไหลเวียนสู่ระบบเศรษฐกิจทั่วโลก กระตุ้นอุปสงค์ และอุปทานสินค้าและบริการทั่วโลกขยายตัว เพิ่มการลงทุน การจ้างแรงงานและเพิ่มรายได้ เป็นวัฏจักรถูกไข้อย่างต่อเนื่อง

องค์การสหประชาชาติหรือ UN มีบทบาทด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองกับประเทศสมาชิก เช่น คับปี 2551 เกิดปัญหาภัยพิภโลกขาดแคลนและราคาแพง ยูเอ็นให้ความช่วยเหลือโครงการอาหารสำหรับโรงเรียนประเทศสมาชิกในหลายประเทศ เช่น ทาจิกิสถาน เคนยา และกัมพูชา

ปี 2540 องค์การสหประชาชาติได้ค้นตัวกับการรณรงค์เพื่อลดภาวะโลกร้อน โดยให้สมาชิกยูเอ็นร่วมลงนามในอนุสัญญามีผลบังคับใช้ของพิธีสารโคเกียว (Kyoto Protocol) ที่เมืองโคเกียวประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ดำเนินการเพื่อบรรเทาเป้าหมายลดภาวะ

โลกร้อน จุดประสงค์เพื่อหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากต้นเหตุ โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

เป้าหมายปี 2553 กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมต้องเป็นผู้นำการลดปริมาณการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ลงเหลือเพียง 5.2% ของปริมาณที่ปล่อยในปี 2533

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) หน้าที่หลักคือ การสร้างความเท่าเทียมระหว่างประเทศด้านการค้า แต่ประเทศสมาชิกสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายดั้งเดิมของ GATT ให้ความสำคัญเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ปัญหาข้อกำหนดกฎหมายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับศุลกากรของประเทศต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบระหว่างประเทศคู่ค้า บ่อยครั้งองค์การการค้าโลกต้องไกล่เกลี่ย และตัดสินชี้ขาด เพื่อผ่อนปรนหรือแก้ปัญหาการทำธุรกิจระหว่างประเทศแก่คู่กรณี

เป้าหมายหลักประการหนึ่งคือ การจัดการกีดกันทางการค้าโดยองค์การการค้าโลก ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบศุลกากร วิธีปฏิบัติ ข้อกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น เพื่อให้ได้มาตรฐานสากล ยึดหลักความเสมอภาคด้านการค้าระหว่างประเทศ

ภัยจากผู้ก่อการร้ายข้ามชาติ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นข้อวิตกกังวลที่สำคัญประการหนึ่ง นักธุรกิจระหว่างประเทศได้คำนึงถึงความเสี่ยงภัยจะคุ้มค่ากับผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่ได้รับหรือไม่ ปัจจุบันผู้ก่อการร้ายข้ามชาติและการคุกคาม จะปรากฏเป็นข่าวอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น อฟกานิสถาน ทางตอนเหนือของปากีสถาน เป็นต้น

ความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์และทรัพย์สิน เป็นข้อวิตกกังวลที่สำคัญประการหนึ่ง นักธุรกิจระหว่างประเทศได้คำนึงถึงความเสี่ยงภัยจะคุ้มค่ากับผลตอบแทนที่ได้รับหรือไม่ นั่นคือกฎหมายลงโทษ และการให้ความคุ้มครองต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ลงทุนอย่างเพียงพอ ในทางปฏิบัติเงินทุนต่างประเทศได้หลั่งไหลไปยังประเทศที่สงบสุข ตลาดเปิดกว้าง เศรษฐกิจมั่นคงและมีช่องทางให้ผลกำไรดี

จริยธรรมและธรรมาภิบาล เป็นหลักประกันความรู้สึกระหว่างจิตใจประเทศคู่ค้า และเชื่อมโยงมาตรฐานสินค้าส่งออกและบริการ ทั้งนี้เพราะจริยธรรมและธรรมาภิบาลให้ความสำคัญผู้ประกอบการธุรกิจจำเป็นต้องมีจริยธรรม เช่น ความเปิดเผย โปร่งใส ความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม การยึดถือกฎระเบียบที่ยุติธรรมและความซื่อสัตย์

ธรรมาภิบาล ได้แก่ ประเทศนั้น ๆ มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์รวม 3 ส่วน คือ ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องมีคุณสมบัติสมบูรณ์ ดังนี้

ภาครัฐบาล (Public Sector) ซึ่งมีส่วนเสริมสร้างและปฏิรูปการเมือง กฎหมาย และการบริหารราชการ

ภาคเอกชน (Private Sector) มีส่วนในการประกอบธุรกิจที่ดีและดำเนินธุรกิจอย่างซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ซึ่งจะทำให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรือง

ภาคประชาชนหรือองค์กรต่างๆ (Civil Society) ได้มีส่วนเกี่ยวพันการดำเนินงานด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยการระดมกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และ สามารถตรวจสอบทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้

องค์ประกอบธรรมาภิบาลดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้สังคมหรือประเทศดำรงอยู่ร่วมกัน อย่างสันติ มีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติ สร้างการพัฒนาเศรษฐกิจยั่งยืนและมี เสถียรภาพ ยึดหลักการคือ การมีส่วนร่วมทั่วถึง ยุติธรรม โปร่งใส ไม่มีคอร์รัปชัน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ประเทศที่มีจริยธรรมและธรรมาภิบาล คู่ค้าระหว่างประเทศเชื่อถือ ไว้วางใจและเมื่อ เล็งเห็นว่ายุทธศาสตร์เหมาะสม เงินทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศจำนวนมากไหลเข้า ส่งผลให้ เศรษฐกิจการค้าและการลงทุนขยายตัว

ตรงกันข้าม ถ้าหากผู้ประกอบการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกและองค์กรขาดจริยธรรม และธรรมาภิบาล ผลิตสินค้าด้อยคุณภาพ มีสารพิษปนเปื้อน ดังตัวอย่างเช่น สินค้าส่งออกจาก ประเทศจีน หลายชนิดถูกห้ามนำเข้าจากหลายๆประเทศ (บทที่ 5)

เขตการค้าเสรีหรือเอฟทีเอ โลกเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและต่อเนื่อง การรวมกลุ่มการค้าแบบ พหุภาคี เช่น กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (นาฟต้า) อาเซม (ASEM) เขตการค้าเสรีอียู-เมอร์โคซูร์ ฯลฯ

ประเทศมหาอำนาจและหลายๆประเทศมีความคิดธุรกิจระหว่างประเทศแบบทวิภาคีมี ความเหมาะสม เช่น สะดวก รวดเร็ว แก้ปัญหาตรงจุด ขยายมูลค่าการค้า การลงทุนเพิ่มขึ้น การ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และอื่นๆ กระทำได้เต็มประสิทธิภาพ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

การค้าทวิภาคีได้แพร่หลายยิ่งขึ้น เมื่อมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและจีนได้เร่ง ขยายจำนวนประเทศคู่ค้าทวิภาคีมากขึ้นเรื่อยๆประเทศไทยไม่อาจหลีกเลี่ยงหนีกระแสนิยมโลก โดย อดีตนายกรัฐมนตรีนครินทร์ ทศท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีหรือเอฟทีเอกับหลายๆ

ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา จีน อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สำหรับญี่ปุ่น มีผลบังคับใช้
สมบูรณ์ในชุดคัตติตนายกรัฐมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นอกจากนี้ ประเทศอื่นๆ เช่น
อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เกาหลี บาร์เรนห์ เปรู BIMSTEC และ EFTA เป็นต้น

การทำเอฟทีเอ (FTA) จะมีผลต่ออัตราอากรขาเข้าหรือภาษีนำเข้าของสินค้าต่างๆลดลงมา
จนเป็น 0% ในระยะเวลาอันสั้น นั่นคือสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นำเข้ามาจากประเทศคู่ค้าที่ทำเอฟทีเอ
จะไม่มีกำแพงภาษี

เอฟทีเอไทยกับ	ระยะเวลา (ปี) อัตราอากรเข้าเป็น 0%
ออสเตรเลีย	2010 (พ.ศ. 2553)
นิวซีแลนด์	2010
อาเซียน - จีน	2010
ญี่ปุ่น	ภาษีนำเข้าสำหรับพิกัดเลขที่ 33.04 จะเป็น 0 ภายใน 10 ปี ส่วนพิกัด 33.05 - 33.07 จะเป็น 0 ภายใน 5 ปี

หมายเหตุ :

1. เอฟทีเอ ไทยกับญี่ปุ่น มีผลบังคับใช้
2. ประเภทพิกัดภาษีนำเข้าเลขที่ 33.03 - 33.07 เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง
  - 33.03 สิ้นค้ำน้ำหอม
  - 33.04 สิ้นค้ำ สิ่งปรุงแต่งที่ใช้แต่งริมฝีปาก แต่งตา แต่งเล็บ
  - 33.05 สิ้นค้ำแชมพู สิ่งปรุงแต่ง สำหรับตัดหรือยัดผม แล็คเกอร์ใช้กับผม
  - 33.06 สิ้นค้ำยาสีฟัน ด้ายที่ใช้ทำความสะอาดซอกฟัน
  - 33.07 สิ้นค้ำสิ่งปรุงแต่งที่ใช้ก่อนระหว่างหรือหลังการ โนนหนวด ระวังกลิ่นตัว
ระวังเหงื่อ

ดังนั้น ประเทศไทยทำเอฟทีเอกับประเทศที่เศรษฐกิจแข็งแรงเหนือกว่า ไทยก็จะ
เสียเปรียบ ปัจจุบันสมาคมฯ ที่มีบทบาทสามารถช่วยเข้าไปขยายระยะเวลาในการที่จะลดภาษีลง
เหลือ 0% โดยผ่านทางกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ หรือสภาหอการค้าไทย ซึ่งสมาคมฯ ได้

ให้ความอนุเคราะห์เต็มที่มาโดยตลอด นักศึกษาสามารถติดตามความคืบหน้าจาก Website ของ
ทางราชการ ได้แก่ สภาหอการค้าไทย กระทรวงพาณิชย์ และกรมศุลกากร

www.thaiechamber.com

www.moc.go.th

www.thaifta.com

www.customs.go.th

ข้อตกลง เอฟทีเอไทยกับประเทศต่าง ๆ ได้ให้โอกาสและผลกระทบ ตัวอย่างเช่น เอฟทีเอ
ไทยกับสหรัฐฯ ญี่ปุ่น จีน อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น

โอกาส ข้อตกลงเอฟทีเอทำให้ประเทศคู่ค้าได้รับโอกาส คือ ขยายมูลค่าการค้า การ
ลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการลดปัญหาการค้าร่วม เป็นต้น

- การเปิดการค้าภาคบริการไทยกับสหรัฐอเมริกา เปิดโอกาสให้คนอเมริกันร่วมลงทุน
กับไทย เช่น บริการภาคการเงิน การศึกษา การประกันภัย บริการแพทย์และธุรกิจต่างๆ เป็นต้น

- เอฟทีเอไทยกับญี่ปุ่น ให้โอกาสชาวญี่ปุ่นมารับบริการแพทย์และพยาบาลในประเทศ
ไทยที่มีคุณภาพและค่าใช้จ่ายต่ำ กระตุ้นชาวญี่ปุ่นจำนวนมากท่องเที่ยวในไทย การเคลื่อนย้าย
บุคลากรที่มีฝีมือ เช่น แพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก แม่ครัวพ่อครัว แรงงานอื่นๆ เพื่อฝึกอบรม
หรือชดเชยกับการทำงานที่อ่อนคลาญมากขึ้น

ข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทยกับจีน คนไทยมีโอกาสบริโภคพืช ผัก และผลไม้สดจาก
ประเทศจีน และสนับสนุนการลงทุนร่วมของธุรกิจหลากหลายประเภท คนไทยนิยมศึกษาต่อใน
ประเทศจีนเพิ่มขึ้น เป็นต้น

- ไทยกับอินเดียให้โอกาสทางอ้อมคือ ไทยสามารถเข้าไปขยายตลาดการส่งออกอัญมณี
สู่ตลาดกลุ่ม BIMSTEC เป็นการเปิดประตูการค้าอัญมณีไปสู่กลุ่มตะวันออกกลาง เช่น สาธารณรัฐ
อามีเรต (คูไบ) และอื่น ๆ

- ไทยออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ให้โอกาสบุตรหลานคนไทยศึกษาต่อประเทศทั้งสอง
การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น คนไทยได้บริโภคเนื้อโคแช่เย็น แซ่แข็งและนม ราคาขอมเขามาเมื่ออัตราภาษี
นำเข้าลดเหลือศูนย์เปอร์เซ็นต์ บริโภคผลไม้เมืองหนาวและสดทุกวัน เป็นต้น

ผลกระทบ

- เป็นที่น่าห่วงใยคือ (1) การเปิดการค้าภาคบริการกับสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยจะเสียเปรียบ เช่น ธุรกิจการเงิน การประกันภัย การค้าเทคโนโลยี เป็นต้น สาเหตุจากสหรัฐอเมริกามีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูง ตรงกันข้ามเป็นธุรกิจค่อนข้างใหม่สำหรับไทยและด้อยการเรียนรู้ (2) การลักลอบนำออกพันธุ์พืชไทยหายาก เพื่อผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ เป็นต้น

- เอฟทีเอไทยกับญี่ปุ่น หรือข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (Japan Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) ได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์และข้อผูกพันอาเซียน-ไทย และข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียนกับญี่ปุ่นหรือ AJCEP ก่อให้เกิดความวิตกกังวลปัญหาขยะมีพิษจำนวนมาก นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น ทำให้ปัญหาสภาพแวดล้อมไทยเลวร้ายและทวีความรุนแรงในอนาคต สาเหตุจากการเปิดเสรีการค้าของเสียอันตรายข้ามแดนตามข้อตกลงใน AJCEP ได้เปิดโอกาสให้มีการซื้อขายและการนำเข้า การส่งออกของเสียระหว่างประเทศสมาชิกได้อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเพื่อนำมาปรับปรุงใช้งานต่อ นำมารีไซเคิลหรือแม้แต่นำมากำจัด นั่นก็คือข้อตกลง AJCEP ทำให้ของเสียกลายเป็นสินค้าที่จะซื้อขาย ส่งออก นำเข้า ข้ามพรมแดนระหว่างประเทศอาเซียนกับญี่ปุ่นเป็นไปอย่างเสรีถูกกฎหมายและได้รับการคุ้มครอง

ปี 2550 ไทยนำเข้าสินค้าที่ใช้แล้ว เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ประเภทเคมีวัตถุแบบเตอรี ชนิดตะกั่วและกรด เศษและเศษตัดของพลาสติก รวมปริมาณมากดังนี้

ไทยนำเข้าสินค้าใช้แล้วจากประเทศญี่ปุ่นปี 2550

ประเภท	นำเข้า	
	ปริมาณ	มูลค่า (ล้านบาท)
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์		
- เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เช่น แล็ปท็อป, โน้ตบุ๊ก, CPU และ Keyboard	16,228 ชิ้น	56.9
- แผงวงจรพิมพ์ที่ประกอบเสร็จแล้ว และชิ้นส่วน เช่น เครื่องบันทึกเสียงเกี่ยวกับโทรทัศน์, การกระจายเสียง และการถ่ายทำภาพยนตร์	27,631 ชิ้น และ 82,685 กก.	405.3
- อุปกรณ์ไฟฟ้าและชิ้นส่วน เช่น (1) ชิ้นส่วนไฟฟ้าต่าง ๆ (2) เครื่องตัดต่อเชื่อม ป้องกันวงจรไฟฟ้า (3) ปลั๊กโทรศัพท์บ้านอยู่อาศัย และชิ้นส่วน (4) หลอดไฟฟ้าเครื่องใช้ อุปกรณ์การแพทย์	74,256 กก. และ 12,170 ชิ้น	202.8
- อื่นๆ ได้แก่ :- (1) ไดโอดทรานซิสเตอร์ และอุปกรณ์ (2) ตัวประมวลผล (CPU) และอุปกรณ์ (3) ส่วนประกอบวงจรทางอิเล็กทรอนิกส์	82.1 ล้านชิ้น 167.4 ล้านชิ้น 3,629 กก.	57.1 1.2 76.0
ของเทียบอันตราย (ประเภทเคมีวัตถุ)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
- ซีแร่ ซีได้ และกากจากกระบวนการผลิตที่มีโลหะหนัก และไม่ระบุประเภท	582.4	503.6
- เศษน้ำมันมีสารพิษปนเปื้อนและไม่ระบุประเภท	367,988	48.7
- กากกัมมันตรังสีและกากชนิดอื่น ๆ	49	1.9
- เศษเหลือทิ้งจากอุตสาหกรรมเคมีและอื่น ๆ มีทั้งตัวทำละลายอินทรีย์, เศษตะกั่ว	98,304	15.4
- แบตเตอรี่ชนิดตะกั่ว - กรดที่ใช้แล้ว สำหรับเครื่องบินและอื่น ๆ	71	90,403 บาท
เศษ เศษตัดของใช้ไม่ได้ประเภทพลาสติก		
- เศษซากของพลาสติก พีวีซี และชนิดอื่น ๆ	690,223	12.7

นอกจากนี้ความอุดมสมบูรณ์ของพืชเมืองร้อนและความหลากหลายทางชีวภาพ พันธุ์พืชไทยถูกลักลอบนำออกและการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นโจรสลัดทางชีวภาพ (Bio-Piracy) ครอบครองกรรมสิทธิ์โดยอาศัยช่องทางจากกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การขอยื่นสิทธิบัตรพืชพันธุ์ของไทย เช่น เปล้าน้อยและกาวเครือมาแล้วนำไปจดเครื่องหมายการค้ากับ JTEPA เป็นต้น

- เอฟทีเอไทยกับจีน สร้างความร่วมมือด้านสุขอนามัยพืชเข้มงวดและมีประสิทธิภาพสูง ขณะที่ไทยได้รับผลกระทบการขาดดุลการค้ารุนแรง นับตั้งแต่ไทยได้มีการลงนามกับจีน เมื่อ 18 มิถุนายน 2546 ได้ตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ทุกรายการรวม 116 รายการ และเริ่มเปิดการค้าผักและผลไม้เสรีกับจีน เมื่อ 1 ตุลาคม 2546 ปรากฏว่า ในช่วงสามเดือนแรก ไทยเสียเปรียบจีนมาก เพราะไทยนำเข้าผักและผลไม้จากจีนเพิ่มขึ้น 222% ส่วนจีนนำเข้าเพิ่มขึ้นเพียง 80%

- ข้อตกลงการค้าเสรีไทยกับอินเดีย ตลาดอัญมณีมีการแข่งขันรุนแรง การปรับตัวคือช่างฝีมือไทยต้องเร่งพัฒนาทักษะ ขณะที่ผู้ประกอบการขยายตลาดใหม่ๆสู่ประเทศต่างๆในแถบตะวันออกกลาง

- เอฟทีเอไทยกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ คาดหมายว่า เมื่อสิ้นสุดตามข้อตกลงอัตราภาษีลดเหลือศูนย์ ประมาณมากกว่า 10 ปีข้างหน้า เกษตรกรไทยผู้เลี้ยงโคนม โคมนมประมาณมากกว่าหนึ่งล้านครอบครัว ส่วนใหญ่ยากจนยึดอาชีพเสริมคือการเลี้ยงโค ต้องสลายไปหรือหมดสูญ เนื่องจากโคนมแช่เย็น แช่แข็งและน้ำนมนำเข้ามีราคาถูกกว่าและคุณภาพสูง สาเหตุจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์มีสภาพภูมิอากาศดี ท้องทุ่งกว้างและต้นทุนต่ำ

โลจิสติกส์ มีความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย ได้แก่ เพิ่มศักยภาพการแข่งขันประหยัดต้นทุน ลดระยะเวลาดำเนินกระบวนการผลิต สนับสนุนการเปิดเสรีทางการค้าและเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการจัดการซัพพลายเชน (Supply Chain) ของธุรกรรมเศรษฐกิจ เป็นต้น

ความสำคัญของการบริหารจัดการ โลจิสติกส์มีหลายประการดังนี้ (1) ช่วยให้ธุรกิจเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในกระบวนการด้านโลจิสติกส์และจัดการการบริหารห่วงโซ่อุปทาน (2) เสริมสร้างอำนาจแข่งขันของธุรกิจเข้าด้วยกันให้เกิดการประสานงานกันอย่างต่อเนื่องในการสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ลูกค้า (3) ทำให้ธุรกิจปรับตัวเองรับการเปลี่ยนแปลงเปิดเสรีการค้าและสามารถเพิ่มกิจกรรมสำคัญในการสนับสนุนการขายสินค้าและบริการ (4) สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบสื่อสารมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยลดระยะเวลาดำเนินการในขั้นตอนต่างๆของกระบวนการผลิต ไปจนถึงมือผู้บริโภคและซัพพลายเออร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (5)

ช่วยเพิ่มอรรถประโยชน์ด้านเวลาและสถานที่สำหรับลูกค้า เมื่อต้องการบริโภคหรือนำไปใช้ผลิต
ด้วยต้นทุนที่ธุรกิจกำหนดไว้

2. ให้นักศึกษาอธิบายหัวข้อต่อไปนี้ มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการตลาด
เพื่อการส่งออกอย่างไรบ้าง

การผลิต

การตลาด

บรรจุภัณฑ์

Benchmarking

การส่งออกช่วยเพิ่มรายได้ประเทศในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ ปีละจำนวนมหาศาล
ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ การจ้างแรงงานมากขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจุบัน
สภาพแวดล้อมภายนอกเปลี่ยนแปลงรุนแรง มีการแข่งขันสูงในตลาดโลก การพัฒนาการตลาดเพื่อ
การส่งออกให้ความสำคัญ ด้านการผลิต การตลาด บรรจุภัณฑ์ และ Benchmarking ควบคู่กับการ
ยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาลองค์กร ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ และส่งเสริมการ
พัฒนาการตลาดเพื่อการส่งออก

การผลิต สินค้าส่งออกต้องมีคุณภาพดี การพัฒนาการผลิต เช่น การใช้เทคโนโลยีทันสมัย
สามารถลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย มีการออกรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆมากขึ้น การพัฒนา
โครงสร้างการผลิตภายในประเทศ โดยการใช้วัตถุดิบภายในประเทศมากขึ้น เพื่อลดการนำเข้า
วัตถุดิบและวัตถุดิบสำเร็จรูปจากต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เป็นต้น ใช้พืชผล
เกษตรไทย เชื่อมโยงกับการตรวจสอบ ควบคุม ติดตามและพัฒนาการผลิตสินค้าสำหรับสินค้าเพื่อ
การส่งออกทุกขั้นตอน ให้ได้มาตรฐานสากลและข้อกำหนดลูกค้า ทั้งนี้เพื่อหมดปัญหาหรือไม่มี
ปัญหาข้ออ้างกีดกันทางการค้า ได้แก่ การผิดหลักการ (1) สินค้า GMO (2) มาตรฐานสินค้าฮาลาล
(HALAL) และ (3) มาตรฐานด้านอนามัย HACCP เป็นต้น

การตลาด การดำเนินนโยบายการตลาดมีองค์ประกอบหลายประการ เช่น การศึกษา
พฤติกรรมผู้บริโภค สภาพแวดล้อมการตลาด เพื่อเลือกใช้กลยุทธ์การตลาดให้เหมาะสม พฤติกรรม
ผู้บริโภคแต่ละวัย มีความต้องการสินค้าแตกต่างกัน เช่น กลุ่มผู้มีอายุน้อยกับวัยสูงอายุ

กลุ่มผู้มีอายุน้อยในอนาคตจะเป็นกลุ่มที่มีความรู้และพฤติกรรมตัดสินใจเลือกสินค้าบริโภค โดยก่อนซื้อสินค้านั้นมีการค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ

กลุ่มวัยสูงอายุ เป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง นิยมทำกิจกรรมสังคมต่างๆเพิ่มขึ้น โดยกลุ่มผู้สูงอายุให้ความสำคัญด้านการบำรุงรักษาสุขภาพ สินค้าที่ต้องการมากคือสินค้าเพื่อสุขภาพและธุรกิจเกี่ยวกับการพักผ่อน

การตลาดนอกจากศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคแต่ละวัยแล้ว ให้คำนึงถึงค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและรายได้ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมการตลาด ปัจจุบันมีภาวะการแข่งขันสูงในที่ทำงาน ชีวิตประจำวันและธุรกิจระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นการนำปัจจัยสภาพแวดล้อมมาวิเคราะห์ช่วยให้การวางแผนการตลาดมีประสิทธิภาพ เช่น (1) การแบ่งระดับตลาดให้ชัดเจน (2) การบริการหลังการขาย และ (3) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การแบ่งระดับตลาดจำแนกเป็นตลาดผู้มีรายได้สูงและรายได้ต่ำ ซึ่งมีพฤติกรรมตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าแตกต่างกันออกไป ตลาดผู้มีรายได้สูง เนื่องจากผู้บริโภคมีรายได้สูงจากทรัพย์สินเดิม มีความรู้ มีงานทำและมีรายได้สูง ผู้บริโภคให้ความสำคัญสินค้าคุณภาพ นิยมสินค้านามียี่ห้อนิยม (brand name) มีความสะดวกในการซื้อ และการให้บริการหลังการขาย ตลาดผู้มีรายได้ต่ำ กลยุทธ์สำคัญช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันกับคู่แข่งอื่น ๆ คือ การพัฒนาสินค้าควบคู่กับการควบคุมต้นทุนการผลิตและการจัดทำแผนเป้าหมายการตลาด สินค้าที่จำหน่ายในตลาดผู้มีรายได้ต่ำ ผู้บริโภคไม่สนใจภาพลักษณ์ของสินค้านัก ดังนั้นผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนบรรจุภัณฑ์และการสร้างภาพลักษณ์ของสินค้า สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนบางส่วนลง

การบริการหลังการขาย ได้รวมถึงการรับประกันคุณภาพสินค้า โดยเฉพาะสินค้าจำเป็นต้องให้บริการและติดตามปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับ (1) ความประทับใจและความพึงพอใจ (2) สร้างความเชื่อมั่นสินค้าและบริการ (3) สร้างโอกาสการเลือกซื้อครั้งต่อ ๆ ไป

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อช่วยพัฒนาการตลาด เช่น การค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E - Commerce) และขยายเป็นเครือข่าย ประโยชน์คือลดต้นทุนในการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพและสามารถสนองตอบลูกค้าได้รวดเร็ว

บรรจุภัณฑ์ โลกมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม หันมาสนับสนุนสินค้าที่มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ใหม่ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมกระบวนการนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) ดังนั้นการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ต้องให้ความสำคัญด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการออกแบบบรรจุภัณฑ์มีคุณภาพ และดึงดูดให้ลูกค้าสนใจได้แก่การออกแบบด้านกราฟฟิกและด้านโครงสร้างดังนี้

- การออกแบบด้านกราฟฟิก คือ การกำหนดลักษณะรายละเอียดของข้อความ รูปภาพ สีเส้นและลวดลายต่างๆที่ปรากฏบนฉลากของผลิตภัณฑ์ ช่วยให้บรรจุภัณฑ์ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค มีความสะดุดตาในภาพลักษณ์ของสินค้า

- การออกแบบด้านโครงสร้าง คือ การกำหนดคุณภาพและชนิดของวัสดุและขนาด เน้นการออกแบบในรูปแบบที่สามารถป้องกันสินค้าไม่ให้ได้รับความเสียหายในระหว่างขั้นตอนการขนส่ง รวมถึงการวางจำหน่ายและการเก็บรักษาสินค้าของผู้บริโภค

Benchmarking เป็นกระบวนการจัดและเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ บริการและวิธีปฏิบัติองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยมีองค์ประกอบหลักคือ การเปรียบเทียบวัด (Benchmarking) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่ดีหรือความเป็นเลิศ (Best Practices) ทั้งนี้ เนื่องจากการทำ Benchmarking ให้ประโยชน์คือ

1. เป็นการปรับปรุงองค์กรอย่างก้าวกระโดด เพราะได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรม (innovation) ใหม่ ๆ มาใช้

2. เพื่อสนับสนุนรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ช่วยกระตุ้นให้ผู้ประกอบการปรับปรุงคุณภาพด้านการจัดการ ซึ่งเข้ากระบวนการ Benchmarking เป็นต้น ทั้งนี้รางวัลที่ได้รับผู้ผลิตสามารถประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณภาพยอดเยี่ยม สินค้ามีมาตรฐาน ควบคุมกลยุทธ์การตลาด ขยายตลาด และกระตุ้นปริมาณสินค้าส่งออกเพิ่มขึ้น

3. ภาวะโลกร้อน ผลกระทบและแนวทางลดภาวะโลกร้อนอย่างไรบ้าง นักศึกษาสามารถประชาสัมพันธ์และเป็นผู้นำชี้แนะประชาชนไทยให้ร่วมกันแก้ปัญหาอย่างไร

ภาวะโลกร้อน (Global Warming) เป็นปรากฏการณ์อันเนื่องมาจากโลกไม่สามารถระบายความร้อนที่ได้รับจากดวงอาทิตย์ออกไปได้อย่างที่เคยเป็น ส่งผลให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาอุณหภูมิได้เพิ่มสูงขึ้นไม่กี่องศา ทำให้สภาพอากาศ

เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (Climate Change) อย่างต่อเนื่องและรุนแรงมีผลให้ภูมิศาสตร์โลกและสิ่งมีชีวิตแปรเปลี่ยนไป

ปัจจุบันโลกถูกคุกคามด้วยก๊าซเรือนกระจก (Green House Gases) ปริมาณมากได้ทำลายความสมดุลของธรรมชาติ ก๊าซเรือนกระจกมีคุณสมบัติเก็บความร้อนไม่ให้สะท้อนออกนอกผิวโลก จนอุณหภูมิพื้นผิวโลกเพิ่มสูงขึ้น องค์การสหประชาชาติได้ประมาณการว่าอุณหภูมิโลกจะสูงขึ้นโดยเฉลี่ย 2 – 4 องศาเซลเซียส มีผลให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นประมาณ 20 – 50 เซนติเมตรในระยะเวลา 10 – 50 ปีข้างหน้า

สาเหตุภาวะโลกร้อน มีมูลเหตุหลายประการ เช่น การตัดไม้ทำลายป่าในรูปแบบต่างๆ เช่น การเผาป่าเพื่อใช้พื้นที่สำหรับที่อยู่อาศัย การเกษตรกรรม ปศุสัตว์ เครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้า อำนวยความสะดวกการดำรงชีวิตประจำวัน และการปล่อยก๊าซพิษต่างๆของโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้แสงอาทิตย์ส่องทะลุผ่านชั้นบรรยากาศมาสู่พื้นโลกได้มากขึ้น ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจก (Green House Effect)

การเผาป่าเป็นการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศได้โดยเร็วที่สุด เนื่องจากต้นไม้มีคุณสมบัติในการตรึงแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ก่อนที่จะสลายขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ ดังนั้นพื้นที่ป่าลดน้อยลง แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์จึงลอยขึ้นไปสะสมอยู่ในบรรยากาศได้มากขึ้น และทำให้พลังงานกลายความร้อนสะสมบนผิวโลกและในชั้นบรรยากาศเพิ่มขึ้นประมาณ 1.56 วัตต์/ตารางเมตร (ปริมาณนี้ยังไม่คิดรวมผลกระทบที่เกิดขึ้นทางอ้อม)

ภาวะเรือนกระจก (Green House Effect) เป็นการปล่อยแก๊สประมาณ 6 ชนิดเข้าสู่บรรยากาศ ได้แก่ แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) มีเทน (CH_4) ไนตรัสออกไซด์ (N_2O) ไฮโดรฟลูออไรด์คาร์บอน (CFCS) ฮัลเฟอร์เอ็กซาฟลูออไรด์และเปอร์ฟลูออไรด์คาร์บอน เป็นต้น

จากสถิติปริมาณก๊าซเรือนกระจกในโลก มีแก๊สต่าง ๆ เช่น แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน ไนตรัสออกไซด์และคลอโรฟลูออไรด์คาร์บอน ได้ส่งผลให้อากาศโลกร้อนขึ้นคิดเป็นร้อยละ 57, 12, 6 และ 25 ตามลำดับ

แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ เป็นแก๊สที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศโลกมากที่สุด ประเทศไทยได้ปล่อยแก๊สนี้ออกสู่บรรยากาศปริมาณสูง โดยมีที่มาจาก การเผาผลาญเชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น ถ่านหิน น้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซธรรมชาติ เพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้า รวมถึงการปล่อยสาร ซีเอฟซี ที่ใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็น ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศบ้านและรถยนต์

ปัญหาสำคัญคือ การปล่อยก๊าซชนิดต่าง ๆ จากโรงงานอุตสาหกรรม การตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น การใช้สารคลอโรฟลูออโรคาร์บอนหรือที่รู้จักกันว่าสารซีเอฟซี (Chlorofluorocarbon) ซึ่งทำลายบรรยากาศชั้นโอโซนได้นานถึง 25 ปี พบว่าสารซีเอฟซีประมาณร้อยละ 33 ของปริมาณทั้งหมดใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็น ตู้แช่เย็นและเครื่องปรับอากาศทั้งในอาคารและรถยนต์ ร้อยละ 25 ใช้ทำความสะอาดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และร้อยละ 42 ใช้ในอุตสาหกรรมอื่นๆ ปีหนึ่งๆ โรงงานผลิตตู้เย็นประมาณปีละ 1.3 ล้านเครื่อง ใช้สารซีเอฟซีประมาณ 260 ตันต่อปี

ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน โลกมีอุณหภูมิสูงขึ้นตลอดช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมาในห้วง 8 กิโลเมตรของชั้นบรรยากาศ ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ชั้นน้ำแข็งขั้วโลกละลายและบางลงประมาณ 10% ความวิตกกังวลคืออนาคต คาดการณ์ปี ค.ศ. 2030 นี้จะท่วมโลก ภาวะโลกร้อนทวีความรุนแรงและต่อเนื่อง ทำให้ภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติและเชื้อโรคต่างๆ ฯลฯ ได้แปรเปลี่ยนและทำร้ายถึงมีชีวิต

การเปลี่ยนแปลงต่างๆเนื่องจากภาวะโลกร้อนประมาณ ค.ศ. 2100 (100 ปีข้างหน้า) อุณหภูมิโลกจะสูงขึ้นจากปัจจุบันรวม 4.5 องศาเซลเซียส เนื่องจากการคาดการณ์ว่าจะมีการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ถึงร้อยละ 63 และแก๊สมีเทนร้อยละ 27 ของแก๊สเรือนกระจก สภาพแวดล้อมภูมิภาคต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงดังนี้

ทวีปอเมริกา ชายฝั่งทะเลรอบสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะบริเวณตะวันออกเฉียงใต้จะเสี่ยงต่อการกัดเซาะทำลายอย่างรุนแรง เนื่องจากน้ำทะเลมีระดับสูงขึ้น การละลายของน้ำแข็งได้ดินรวมถึงแผ่นดินน้ำแข็งในทะเลอาร์กติก จะทำลายป่าไม้ อาคาร ถนนและชายฝั่งทะเลอย่างต่อเนื่อง อุณหภูมิและความชื้นจะสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเกิดคลื่นความร้อนบ่อยครั้ง ตามมหานครที่สำคัญ เช่น วันที่ 29 สิงหาคม 2548 เกิดโศกนาฏกรรมพายุเฮอริเคนแคทรินา พัดถล่มเมืองนิวออร์ลีน รัฐลุยเซียนา สหรัฐอเมริกา มีผู้เสียชีวิต 1,500 คน บ้านเรือนอยู่อาศัยและทรัพย์สินเสียหายจำนวนมาก สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากภาวะโลกร้อน อีกปรากฏการณ์คือ หิมะตกอย่างหนักและนานหลายชั่วโมงในเมืองอาร์เจนตินา วันที่ 10 กรกฎาคม 2550 ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในรอบ 89 ปี เป็นต้น

ยุโรปเหนือและใต้ สภาพอากาศฤดูหนาวและฤดูร้อนจะเข้มข้น คือ ร้อนหรือเย็นมากและยาวนาน เกิดไฟไหม้ป่าถี่ขึ้นเพราะป่าแห้งและเกิดไฟไหม้ป่าทั่วโลกได้ง่าย มีความเสี่ยงภัยกับน้ำท่วมเพิ่มขึ้น

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง เกิดพายุฝนและความแห้งแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ซึ่งก่อให้เกิดพายุหมุนเขตร้อนที่รุนแรง ตัวอย่างเช่นปี 2518 – 2545 ในภูมิภาคนี้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 593 รายต่อปี ทรัพย์สินและภาคเกษตรกรรมเสียหายมหาศาล

ประเทศไทย ในระยะยาวประมาณร้อยปีข้างหน้า ภูมิประเทศไทยเปลี่ยนแปลง นักวิทยาศาสตร์คาดการณ์ว่าระดับน้ำทะเลอาจสูงขึ้นถึง 90 เซนติเมตร มีผลกระทบต่อสภาพและชีวภาพหลายประการ ดังต่อไปนี้

อุทกภัย ภาวะการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ อุทกภัยเกิดขึ้นและรุนแรงขึ้นในพื้นที่ราบลุ่ม โดยเฉพาะในบริเวณชายฝั่งของกรุงเทพฯ อยู่เหนือระดับน้ำทะเลเพียง 1 เมตร มีการรุกของน้ำเค็มเข้าในพื้นที่แม่น้ำเจ้าพระยาถึง 40 กิโลเมตร ส่งผลกระทบต่อรุนแรงกับพื้นที่เกษตรกรรม

พื้นที่ป่าชายเลน น้ำทะเลที่สูงขึ้นทำให้พืชตาย ความหนาแน่นของพันธุ์ไม้ลดลง แหล่งน้ำเค็มลดลงและถูกแทนที่ด้วยหาดเลน ในขณะที่ปากแม่น้ำจะจมลงได้นำทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยทะเลสาบสงขลาซึ่งเป็นแหล่งน้ำชายฝั่งจะมีพื้นที่เพิ่มขึ้นและอาจมีน้ำเค็มรุกล้ำบริเวณมากขึ้น

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ถ้าหากระดับน้ำทะเลสูงขึ้นอีก 1 เมตร พื้นที่ร้อยละ 34 ของจังหวัดจะถูกกัดกร่อนและพังทลาย ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พื้นที่เกษตรกรรมและนาุ้ง

พื้นที่ชายฝั่ง มีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน เช่น พื้นที่ชายฝั่งเป็นหน้าผาอาจมีการยุบตัวเกิดขึ้นกับหินที่ไม่แข็งตัวพอ แต่กระบวนการนี้จะเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ ส่วนชายหาดจากเพชรบุรีถึงสงขลาซึ่งมีลักษณะชายฝั่งที่แคบจะหายไป และชายหาดจะถูกกร่อนเข้ามาถึงที่ราบริมทะเล

ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเปลี่ยนแปลง อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้น ทำให้การระเหยของน้ำทะเล มหาสมุทร แม่น้ำ ลำธารและทะเลสาบเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ฝนตกมากขึ้น และการกระจัดตัวอยู่ในบางบริเวณ ทำให้เกิดอุทกภัยบ่อยครั้งขึ้น ตรงกันข้ามภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องเผชิญกับภัยแล้งมากขึ้น

รูปแบบของฝนและอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้วัฏจักรของน้ำเปลี่ยนแปลง ลักษณะการไหลของระบบน้ำผิวดินและระดับน้ำใต้ดินได้รับผลกระทบด้วย ทั้งพืชและสัตว์จึงต้องปรับปรุงตัวเองเข้าสู่ระบบนิเวศน์ที่เปลี่ยนไป ลักษณะความหลากหลายทางชีวภาพก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

ระบบนิเวศทางทะเลได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน เนื่องจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น และอุณหภูมิผิวน้ำที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้พืชและสัตว์ทะเลบางชนิดสูญพันธุ์ รวมถึงการเกิดปะการังฟอกขาวทั้งในอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน

แหล่งน้ำเกษตรกรรมแห้งแล้ง การศึกษาของสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย พบว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงคือ ปริมาณน้ำลดลง (ประมาณ 5-10 เซนติเมตร) มีผลกระทบต่อผลผลิตด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ต้องอาศัยปริมาณน้ำฝนและแสงแดดที่แน่นอน รวมทั้งความชื้นของดินและอุณหภูมิเฉลี่ยที่พอเหมาะ ดังนั้นพื้นที่ซึ่งมีปัญหาขาดแคลนน้ำจะเกิดปัญหาแล้งซ้ำซาก

การประมงได้รับผลกระทบ แหล่งน้ำที่เคยอุดมสมบูรณ์ตลอดทั้งปีจะแห้งขอดลงในบางฤดูกาล ส่งผลกระทบต่อการขยายพันธุ์และการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำหลากหลาย ตัวอย่างเช่น ความหลากหลายทางชีวภาพและความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำจืดแม่น้ำโขงภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะลดลงอย่างต่อเนื่อง ถ้าหากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังคงดำเนินต่อไป

จากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง อากาศที่ร้อนขึ้นและความชื้นที่เพิ่มมากขึ้น จะทำให้อุณหภูมิอากาศต่าง ๆ เกิดบ่อยครั้งและรุนแรง เกิดพายุฝนฟ้าคะนองบ่อยครั้งขึ้นและไม่เป็นไปตามฤดูกาล เกิดปรากฏการณ์ผิดปกติคือ ภาคใต้ของประเทศซึ่งเคยมีพายุไต้ฝุ่นพัดผ่านจะเกิดพายุมากขึ้น เป็นพายุทวีความรุนแรง มีความเสี่ยงสูงกับการเกิดอุทกภัยแบบฉับพลัน ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากไร้ที่อยู่อาศัยและเกิดความเสียหายมหาศาลกับระบบนิเวศวิทยา

ภาวะภัยแล้งเช่นในช่วงกลางปี 2533 ประเทศไทยต้องประสบกับความแห้งแล้งรุนแรงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ โดยมีความเชื่อว่าอาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ก่อให้เกิดความเสียหายรุนแรงต่อผลผลิตการเกษตร ไฟป่าจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง สาเหตุจากภาวะโลกร้อนและความแห้งแล้ง

โรคภัยระบาด ภาวะโลกร้อนอุณหภูมิอากาศเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเกิดเหตุการณ์ธรรมชาติที่รุนแรงและบ่อยครั้ง เกิดเชื้อโรคใหม่ๆเพิ่มขึ้นและแพร่ระบาดรวดเร็ว โรคติดต่อในเขตร้อนและคร่าชีวิตคนเป็นจำนวนมาก เช่น ไข้มาลาเรียซึ่งมีขุมถ่ายเป็นพาหะขยายพันธุ์จำนวนมากขึ้น จากสภาวะแวดล้อมอากาศร้อนขึ้นและฤดูกาลไม่แน่นอน

โรคระบาดที่สัมพันธ์กับการบริโภคอาหารและน้ำดื่ม มีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้น โดยภัยธรรมชาติ เช่น ภาวะน้ำท่วมทำให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคในแหล่งน้ำ ได้แก่ โรคบิด ท้องร่วง และอหิวาต์คอกโรค เป็นต้น

ความร่วมมือเพื่อลดภาวะโลกร้อน ได้เร่งรัดให้ปฏิบัติตามพิธีสารโตเกียว (Kyoto Protocol) ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ให้ได้เป้าหมายปี 2553 โดยให้กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมจะต้องเป็นผู้นำการลดปริมาณการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ลงเพียง 5.2% ของปริมาณที่ปล่อยในปี 2533

นักศึกษาเป็นผู้นำและประชาสัมพันธ์ชี้แนะประชาชนไทย ร่วมรณรงค์ลดภาวะโลกร้อน ได้หลายประการ เช่น

- เชิญชวนให้ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น การจัดสวนคาค้า สวนแนวตั้ง ปลูกต้นไม้พื้นที่ว่างเปล่า การฟื้นฟูป่าชายเลนบางขุนเทียน และแห่งอื่นๆ จุดประสงค์คือลดแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ฯลฯ

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากแหล่งกำเนิด เช่น การอนุรักษ์พลังงาน การใช้พลังงานทดแทน การจัดให้มีระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มมากขึ้น ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการบำบัดน้ำเสียและใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า บ้านอยู่อาศัยและอิเล็กทรอนิกส์เท่าที่จำเป็น

- ปรับพฤติกรรมชีวิตประจำวันหลายๆ ด้าน เช่น

- ก. สร้างสุขนิสัยชีวิตประจำวัน ให้ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าอย่างประหยัด

- ข. เลือกใช้หลอดตะเกียบทดแทนหลอดไส้ เพื่อประหยัดและควบคุมการใช้พลังงาน

- ค. ลดปริมาณขยะโดยใช้หลัก 3R คือ Reuse, Recycle และ Reduce

- ง. สร้างอุปนิสัยการบริโภคอาหาร เลือกใช้ประเภทการหุงต้มอาหารประเภท

ประหยัดไฟฟ้า

4. ลักษณะเด่นและค้อยของทุนนิยมใหม่มีอะไรบ้าง นักศึกษาจะใช้ลักษณะเด่นอย่างไรบ้าง จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาประเทศไทยมากที่สุด

ประเทศไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงนิกระแสนิยมโลก ปัจจุบันทุนนิยมใหม่ได้แพร่สะพัดทั่วโลก และไทยได้ดูดซับและยึดปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน จนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและไม่อาจแยกออกจากกันได้ ซึ่งทุนนิยมใหม่มีลักษณะเด่นและค้อยให้นักศึกษาทบทวนดังนี้

ลักษณะเด่น

พฤติกรรมมนุษย์ จากสังคมมนุษย์แบบดั้งเดิมดำรงชีวิตและอยู่รอดกับธรรมชาติและทรัพยากรเกษตรกรรมอุดมสมบูรณ์ มนุษย์บูชาเทพแห่งธรรมชาติเพื่อคุ้มครองและโชคลาภกาลเวลาผ่านไปหลายศตวรรษ ได้ก้าวสู่สังคมอุตสาหกรรมและเป็นทุนนิยมใหม่ พฤติกรรมมนุษย์เปลี่ยนไป ได้แก่ มนุษย์มีความต้องการใฝ่หาความรู้มากขึ้น การเรียนรู้วงกว้าง เป็นสังคมเครือข่ายมีกัลยาณมิตรทั่วโลกและนิยมใช้เทคโนโลยีทันสมัยเชื่อมโยงธุรกิจขยายตัว เป็นต้น

มนุษย์ใฝ่ความรู้ ความสมบูรณ์แพร่หลายและรวดเร็ว ด้านข้อมูลข่าวสารและเข้าถึงโดยเท่าเทียมกัน ทำให้คนมีความรู้มากขึ้นและเพิ่มประสบการณ์สูงขึ้น ประกอบกับคุณมีอุปนิสัยแสวงหาความรู้และรากฐานของประชาธิปไตยเอื้ออำนวยคือ

อุปนิสัย การบริโภคข่าวสารคนส่วนใหญ่มักถกถั่งกรองและมีดุลพินิจจะยอมรับหรือเชื่อถือได้หรือไม่ ใช้ประสบการณ์อดีต ทักษะคิดสังคัม ข้อมูลหลายด้าน ฯลฯ ประกอบการตัดสินใจ

ประชาธิปไตย การไม่กีดกันการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การตัดสินใจและปฏิบัติถูกต้องกฎหมาย คนสามารถสร้างสรรค์แลกเปลี่ยน เรียนรู้และนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้เปิดโอกาสให้คนพัฒนาศักยภาพและการแสดงออกเต็มที่

สังคมการเรียนรู้ ให้โอกาสหลายๆด้านคือมีอิสระทางความคิด การแสดงออก การเรียนรู้วงกว้าง มีประชาธิปไตยเต็มที่ เป็นต้น มนุษย์เมื่อมีอุปนิสัยใฝ่ความรู้เป็นพื้นฐาน มีองค์ประกอบเกื้อกูล และเป็นโลก Cyberspace โดยมีอินเทอร์เน็ต ให้ความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร การแสวงหาความรู้จึงมีอิสระเฉพาะเพียงห้องเรียนเท่านั้น ได้มีการพัฒนาองค์ประกอบสังคมการเรียนรู้หลายๆ ด้าน เช่น (1) บุคคล (2) แหล่งการเรียนรู้ (3) องค์ความรู้และ (4) การจัดการความรู้ เป็นต้น

บุคคล ต้องทำให้ประชาชนมีการพัฒนาทักษะและความสามารถในการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ เน้นการพัฒนาให้บุคคลใฝ่หาความรู้ เพิ่มทักษะ พัฒนากระบวนการความคิด การวิเคราะห์ เน้นการพัฒนาคุณภาพบุคคล มีความยืดหยุ่นตอบสนองความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

แหล่งการเรียนรู้ ที่มีอยู่ในสังคม เร่งพัฒนาให้มีศักยภาพ สามารถให้บริการการเรียนรู้ มีความพร้อม มีความสะดวกต่อการเรียนรู้ และขยายขอบเขตแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าวให้กว้างครอบคลุมประชาชนทุกพื้นที่ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบข้อมูลข่าว

สารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท ทุกระดับที่เป็นปัจจุบันและเป็นระบบเปิด รวมทั้งการจัดระบบเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งการเรียนรู้เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

องค์ความรู้ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บและค้นคว้าองค์ความรู้ได้อย่างรวดเร็ว สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันเหตุการณ์โดย (1) สร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ (2) ปรับเปลี่ยนให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก (3) สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และ (4) องค์ความรู้ใหม่ พัฒนาและปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบปัญหาท้องถิ่นเดิมและอยู่ร่วมกันได้ดี สามารถรักษาวิถีชีวิตชุมชนได้ดี

การจัดการความรู้ โดยการพัฒนากระบวนการจัดการและการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศให้ทันสมัย พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาระบบการถ่ายทอดความรู้ให้ทุกระดับเข้าใจและเข้าถึงองค์ความรู้อย่างเสมอภาค รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนทุกแห่ง จุดประสงค์คือการเปิดโอกาสและเพิ่มประสิทธิภาพสังคมการเรียนรู้

สังคมเครือข่าย มนุษย์ไม่อยู่โดดเดี่ยว ระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ได้แพร่หลายและเพิ่มจำนวนสมาชิกมากกว่าหลายร้อยล้านคนทั่วโลก ก่อเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดี เช่น ให้ความร่วมมือกัน แบ่งปันความรู้ และมีมนุษยธรรมในสังคม โดยมีเทคโนโลยีทันสมัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น อินเทอร์เน็ตและคิจิตอล เป็นต้น มีหลายชุมชนได้ก่อตั้งเครือข่ายข่าวสารให้ความร่วมมือด้านต่างๆ ร่วมกันโดยมิได้มุ่งหวังกำไร

กัลยาณมิตร ได้เปิดโอกาสให้มนุษย์ทำอะไรร่วมกัน มิใช่แค่เป็นพันธมิตรทางธุรกิจ แต่ได้พัฒนาเป็นกัลยาณมิตรทางจิตใจ ซึ่งเน้นความไว้วางใจ ความเคารพระหว่งกัน การให้ความรู้ การแบ่งปันคุณธรรมและการพัฒนาระดับจิตมนุษย์ให้เกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างแพร่หลาย โดยไม่เลือกวัย เพศ ศาสนา ภาษาและฐานะเศรษฐกิจ ปัจจุบัน http://chat3pp_hi5.com เป็นการสื่อสารช่องทางใหม่เป็นที่นิยมใช้ของวัยรุ่นจนถึงวัยสูงอายุ คนทั่วโลกมากกว่าล้านคน เป็นกัลยาณมิตรและนิยมใช้มากที่สุดในยุคโลกไร้พรมแดน เนื่องจากมีความสะดวก สบาย รวดเร็ว และการเกื้อกูลกัน โดยการติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต

เทคโนโลยีทันสมัย การเผยแพร่ข่าวสารและข้อเท็จจริงอย่างต่อเนื่อง กว้างไกลไร้ขอบเขตไปทั่วโลก เพื่อสร้างองค์ความรู้ การวิเคราะห์ การตัดสินใจที่ถูกต้อง ดังนั้น สังคมฐานความรู้ซึ่งมีเครือข่ายจำนวนมหาศาลและเชื่อมโยงทั่วโลก จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ตและระบบคิจิตอล

อินเทอร์เน็ต ให้ประโยชน์มากมาย เช่น สามารถหาข้อมูลลึกและกว้าง เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษาหรือวัยผู้สูงอายุ อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางสำหรับการขยายตลาดสินค้าและบริการ หรือการประชาสัมพันธ์ขององค์กร นอกจากนี้ยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา เช่น เป็นอุปกรณ์เสริมสำหรับการติดต่อสื่อสาร

อินเทอร์เน็ตเป็นศูนย์กลางการรับหรือส่งข่าวสารรูปแบบต่างๆ เช่น mail, board, ieq, irc, sms หรือ web เป็นต้น เป็นแหล่งให้ความบันเทิงภายในบ้านและธุรกิจนอกบ้าน และการดำเนินการค้าในรูปแบบ e-Commerce บริการทางการเงิน ฯลฯ เป็นต้น ระบบดิจิทัลให้ความสะดวก รวดเร็ว ลักษณะงานปราณีต ประหยัดและต้นทุนการผลิต ปัจจุบันระบบดิจิทัลได้รับความนิยมแพร่หลายในวงการธุรกิจหลายๆ ด้าน เช่น ระบบการพิมพ์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องพิมพ์สำเนา กล้องถ่ายภาพและเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกประเภท เป็นต้น

ธุรกิจระหว่างประเทศขยายตัว สังคมเครือข่าย (Network) ได้ใช้อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มประสิทธิภาพ ความรวดเร็วและการบริหารจัดการด้านการตลาด ฯลฯ ที่นิยมใช้คือ e-Business และ e-Commerce (พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์) ประโยชน์คือ เพิ่มช่องทางการตลาด ให้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมงจากสถานที่ต่างๆทั่วโลก (Anywhere Anytime) เพิ่มความสะดวกสบายและความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าตรงต่อเวลา เพิ่มความได้เปรียบเหนือคู่แข่งขั้นทางการค้า สร้างภาพลักษณ์องค์กรทันสมัย ลดต้นทุนการดำเนินงาน เพิ่มความรวดเร็วและถูกต้อง เป็นต้น

ลักษณะด้อย สังคมฐานความรู้ ได้พัฒนาเป็นสังคมเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วโลก ก่อเกิดปฏิสัมพันธ์ปวงชนจำนวนมากมหาศาลหรือมากกว่าหลายร้อยล้านคน โดยไม่จำกัดเพศ วัย เชื้อชาติ ภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม การรับข่าวสารทั่วถึงทั่วโลก สะดวก รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ โดยมีอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบดิจิทัล ออนไลน์ เป็นตัวขับเคลื่อน ก่อเกิดภัยแล้งมิตรจากทุกชาติทั่วโลก ให้ความร่วมมือร่วมใจเพิ่มความสุขและขจัดความทุกข์

อย่างไรก็ดีทุนนิยมใหม่ มีช่องโหว่ที่นำไปสู่ปัญหา เช่น อาชญากรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ คดีอาชญากรรมวัยรุ่นสูงขึ้น เนื่องจากความไม่รัดกุมข่าวสารเผยแพร่ที่ต่อหรือนำทางไปสู่มิถิลาชีพ เช่น มักพบบ่อยการหลอกลวงหรือต้มตุ๋น ใน <http://chat3.pp.hi5.com> เป็นต้น

การใช้อิเล็กทรอนิกส์อย่างฟุ่มเฟือย เช่น นิยมเปลี่ยนรุ่นให้ทันสมัย และเกินความจำเป็น ปีหนึ่งๆ ประเทศไทยต้องนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นเงินตราต่างประเทศจำนวนมาก และเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ดุลการค้าไทยขาดดุล ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกระแสทุนนิยมใหม่มีอิทธิพลสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากให้

ความสะดวกสบาย รวดเร็ว ให้ข่าวสารรวมทั้งทันเหตุการณ์ และช่วยขยายตลาดธุรกิจระหว่างประเทศ เป็นต้น

ดังนั้น การประยุกต์ใช้ทุนนิยมใหม่กับการดำรงชีวิตประจำวันและธุรกิจให้ราบรื่น มีอุปสรรคน้อยที่สุด สามารถแก้ปัญหาอนาคตและพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนนั่นคือ การปฏิบัติโดยยึดเศรษฐกิจพอเพียงได้ให้ความสำคัญกับความพอประมาณ มีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งหมายความว่าความรู้จักใช้อินเตอร์เน็ตเท่าที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย โดยมีสติสัมปชัญญะเสมอ คือ การใช้อย่างประหยัดเพื่อให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ มีความทันสมัย มีความสะดวก สบาย และรวดเร็วควบคู่กับก่อเกิดภูมิคุ้มกันที่ดี เช่น ได้กัลยาณมิตรสุจริต เอื้ออาทร ลดการไหลออกของเงินตราต่างประเทศจำนวนมหาศาลในแต่ละปีและเป็นแรงผลักดันประเทศชาติให้ทันสมัย มีการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป นักศึกษาต้องเลือกใช้ลักษณะเด่นของทุนนิยมใหม่ผสมผสานเข้ากับสังคมไทย โดยใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการเพื่อยึดปฏิบัติดังต่อไปนี้

มนุษย์สามารถดำรงชีวิตประจำวันควบคู่การทำงานอย่างราบรื่นภายใต้ขอบเขตแห่งความสุข ทั้งนี้เพราะขอบเขตแห่งความสุขเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับค่าใช้จ่ายที่ต้องสิ้นเปลืองหรือหมดไปกับการบริโภค องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การดำรงชีวิตมนุษย์มีความสุขคือความประพฤติกู้และความรู้จักความพอประมาณบนขอบเขตแห่งความสุขของตนเอง (บทที่ 10 รูปที่ 10.6)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานองค์ความรู้ ธรรมชาติและวิถีทางวิทยาศาสตร์ให้กลมกลืนกับจริยธรรม คุณธรรม มนุษยธรรมและควมมีเหตุผลกับชีวิตประจำวัน ให้ประโยชน์และผลักดันประเทศไทยพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป มีบางตัวอย่าง เช่น

- การกระจายอำนาจการเมือง ซึ่งกระจุกอยู่ในส่วนกลางมาเป็นเวลานานเสียใหม่ มาเป็นให้อำนาจขยายไปสู่ระดับท้องถิ่น พบว่า เมื่อท้องถิ่นมีอำนาจและสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญเติบโต ผลที่ได้รับมีมหาศาล

- การเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ให้สติเตือนประเทศไทยมีความจำเป็นยิ่ง ทั้งนี้เพื่อสร้างขีดความสามารถของการแข่งขันระยะยาว การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยเน้นการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา ได้สร้างภูมิคุ้มกันประเทศไทยให้พัฒนาอุตสาหกรรมสู่ความทันสมัย ให้ความสำคัญนวัตกรรมใหม่ๆและยกระดับสมรรถนะทุนมนุษย์ในองค์กรภาครัฐและเอกชนให้คู่ขนานกับการดำรงชีวิตพอประมาณ แต่มีประสิทธิภาพสูง เป็นต้น

- นักศึกษาใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้กระแสนิยมใหม่ คือใช้เทคโนโลยีทันสมัยอย่างไม่ฟุ่มเฟือยใช้เท่าที่จำเป็น เพื่อให้รู้ข่าวสารทันเหตุการณ์ มีความสะดวกสบาย รวดเร็ว ควบคู่กับนักศึกษามีการประหยัด ขยันเรียน เมื่อจบการศึกษามีงานทำ การดำรงชีวิตสุขสบาย ไม่มีปัญหาหนี้สินและมีกัลยาณมิตรทั่วโลกจำนวนมาก

- กนดิดการศูนบุนหรีและศูร่าอย่างรูนแรง เมือมีสัดดองการเปลียนพุดติกรรมเป็นศูนบุนหรีและคิมเหล้าเพียงพอประมาณเพื่อการเข้าสู่สังคมในระยะแรกๆ มีความทรมาณและยากลำบากยั้ง แต่สดีสัมปชญญะเดือนให้ดองอดทนเพืออนาคต มีศูขภาหคิขั้น ประหัยครายจ่ายและให้ภูมิคุ้มกันทีดี สามารถร่วมตั้งสรรคิได้ทุกสถานที เป็นดั้น

- นโยบายส่งเสริมการส่งออกสินค้าออก โดยเฉพาะสินค้าเกษตรแปรรูป ยึดหลักพอประมาณ เช่น การลดมูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบทุนและวัตถุดิบกึ่งสำเร็จรูปจากต่างประเทศ ผู้ประกอบการมีสต็อกอยู่เสมอ เน้นให้เพิ่มสัดส่วนวัตถุดิบเกษตรกรรมหรือวัตถุดิบในประเทศสูงขึ้น ได้สร้างภูมิคุ้มกันให้อุตสาหกรรมไทยเข้มแข็งขึ้น ลดการพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ และลดการขาดดุลการค้าในแต่ละปีได้มูลค่ามหาศาล